

שמיים

תפקידים:

קרטוש - בעל מועדון "שמיים"

ורד - אשתו

עו"ד רוזן - אחיו

בירי - הבריון שלו

הילד - ילד בן שלוש עשרה

שילר - שחקן

איגי - שחקנית

שם טוב - שחקן

ולדימיר - שחקן

רקדנית

1. פרולוג

(בחשכה מוחלטת נשמעת שירה של ילד, שירת אקפלה כנסייתית, גבוהה
והרמונית. שיר תפילה בלטינית - " גלה רחמיך כי בשרי מת ודמי שותת".
השיר נשמע בחשכה ומאלץ את הצופים להתרכז אך ורק בה)

2. מועדון שמיים. סוף העולם.

(מייד כשמסתיימת שירת הילד פורץ שילר לקידמת הבמה. אוחז במיקרופון, לבוש בבגדים נוצצים. מדבר אל הקהל בחיפזון מתלהם של מנחה שרוצה מייד לצוד את הקהל שלו)

שילר: מועדון שמיים רבותי! ערב טוב! ערב של פרסים, בדיחות, ריקודים ומצב רוח טוב! מצב רוח טוב רבותי! במועדון שמים! אפשר לשכוח את מנהל הבנק, את פקיד מס ההכנסה שדפק לכם את כל היום, את השכנה ששפכה לכם את הזבל, את הממשלה ש... את המדינה ש... את הבייבי-סיטר ש... כי באנו לראות בידור ושום דבר לא יעצור אותנו. שיישרף העולם. במועדון שמים! כי כאן מחלקים פרסים. כאן הכסף זורם בתחתונים. זה מזכיר לי בדיחה אחת על פרסי... יש פה פרסים? לא משנה. תשמעו. פרסי עשיר אחד מגיע לארץ. כל המשפחה שלו מחכה בשדה התעופה. השפמים עם שמן והכפתורים מכופתרים חזק על הבטן שלא תיפול. יורד הפרסי, ומה? הוא נראה זוועה. לא מגולח. בגדים קרועים, אפילו הנעלים, איזו בושה - בלי שרוכים. מה קרה דוד? שואלים אותו. אתה נראה זוועה. כולם נדהמים. מה לעשות, אומר הדוד, הלך הכול. אבל דוד, לפחות להתגלח. מה לעשות, לא נשארו אפילו סכיני גילוח בוכה הדוד. שרוכים, דוד! אין לך שרוכים! מה לעשות, מיילל הדוד, אפילו שרוכים לא נשארו. הכול הלך. אח, אח, נאנחים סביבו. איזו מכה. ואחד מהמשפחה, שהכפתורים אצלו מתפוצצים לו על הבטן, מוציא מהכיס שלו חבילה כזו של שטרות כסף. אתם יודעים, מגולגלת כזאת, עבה, מוחזקת עם גומייה. כזו...

(והוא מוציא מכיסו חבילה עבה של שטרות, מגולגלת, אחוזה בגומייה)

שילר: אין דבר, דוד, הוא מנחם אותו. אין דבר. והוא מוריד את הגומייה מהצרור שטרות. אין דבר. והוא נותן לדוד את הגומייה - קח דוד, תקשור בנעליים. לא יפה בלי שרוכים...

(ושילר עושה תוך דיבורו כמתואר, מסיר את הגומייה ומטלטל אותה ואז קורא)

שילר: מוזיקה! מוזיקה!!

(והיא מרים את ידו ומוזיקה מזרחית חזקה נשמעת. ופנימה פורצת רקדנית תוך ריקוד. היא לבושה בלבוש מינימאלי ופרובוקטיבי. רוקדת בתנופה ריקודי בטן קרוב וחזיתית אל הקהל. שילר מלווה את הריקוד שלה בתנועות ידיים גסות ובטלטול אגנו שלו. אם מי מהצופים יבקש להדביק שטר כסף לגופה של הרקדנית, כמקובל, יתקבל הדבר בברכה, וכאות תודה תפנה הרקדנית את אחוריה ויחד איתה יודה לקהל גם הפרח הצומח מעכוזה ונע לקצב המוזיקה)

שילר: ולדימיר! ולדימיר!... (ומתייחס לשדי הרקדנית) מחיאות

כפיים לרוזי וקוזי!... שימו לב, הכל טבעי ועל כל קצה-

פטמה... ולדימיר! ולדימיר! תכניס את הזוג הראשון

שלנו. את צמד המתחרים הראשון שלנו. ביקשנו

מתנדבים בפתח, לפני שנכנסנו לאולם. בשביל להתחמם.

ולדימיר! תכניס אותם.

(ולדימיר נכנס, מוביל על מנשא מקרר. איתו נכנסים איגי ושם טוב, הנראים

נבוכים מהימצאותם על הבמה מול קהל)

שילר: ברבו רבותי. קבלו אותם. מחיאות כפיים לזוג האמיץ!

פוי ולדימיר. הפלצת. פוי.

(הוא מנפנף בידו לפזר את הריח)

שילר: רחם עלינו. מה יהיה אם מיליארד סינים יחליטו לתקוע

נאד בבת אחת? תחשוב - חשוב על הרעם. יום הדין! תתקע

בחוף ותחזור רענן. תחזור עם קופסת הקסמים שלך.

(ולדימיר נסוג אל השוליים. מרים שם קופסה כבדה. אווז בידיו. ממתין)

שילר: והפרס הראשון הוא בומבה. תוצרת XXX, פאר

היצירה החשמלית, האלקטרונית, מפלצת האל-חלד.

דיפ פריז אינקלודד. פריז דיפ, וורי דיפ. תהיו גאים

בבומבה. כי היום הולכים על מקרר עם אישיות. על

אופי. בומבה יוסיף אופי לבית. אישיות מגנטית. הפרס

הגדול לזוכה המאושר.

(הרקדנית מתייצבת בינתיים לצידו של בומבה, נשענת עליו כדוגמנית שיווק

מפתה. שילר שם לב כי בני הזוג אינם יודעים מהי התחרות)

שילר: התחרות... ולדימיר לא סיפר לכם? ולדימיר! תביא את הקופסא. התחרות פשוטה. חימום הקנה. שימו לב. אתם מתפשטים עד לתחתונים, ואז אתם מתחילים לשלשל מטבעות לקופה. מטבע אחר מטבע לתחתונים. מי שנופל לו ראשון - מפסיד. מה? אה?

(מבוכה ניכרת אצל בני הזוג, שעה ששילר מוציא מספר מטבעות בידו ומקשקש בהם)

שם טוב: לא סיפרו לנו...

שילר: נתלה את ולדימיר אחר כך. פויה ולדימיר.
(ההיסוס בקרב בני הזוג נמשך, ביחוד אצל האשה)

שילר: מה קרה? איפה הרוח הספורטיבית שלכם?
(האשה פונה לרדת, הגבר עוצראת אשתו כשהוא אוחז בידה)

איגי: אני לא נשארתי.

שם טוב: איגי.

שם טוב: חכי רגע, מה את ממהרת?

איגי: אתה השתגעת, או מה?

(אבל שם טוב מצליח לעכב אותה למרות מורת רוחה הניכרת ושילר ממהר להגיב)

שילר: אתם נשואים? את איגי, כן? ואתה?

שם טוב: שם טוב, אבל קוראים לי שימי.

שילר: טוב שם טוב משמן טוב. ואת איגי. יפה.

שם טוב: אנחנו עוד לא נשואים. אבל אנחנו מדברים על זה.

שילר: אז בכל מקרה זו תהיה מתנה לזוג, אפילו אם אחד מכם יפסיד... נהדר. מתנת החתונה שלנו. אתה אוהב את איגי, שם טוב?

(שם טוב מחייך כאילו השאלה טיפשית מידי מכדי לענות עליה)

שילר: ואת, איגי, אוהבת אותו?... כל הכבוד. אתם המתחרים היחידים. הכסף בתחתונים ובומבה שלכם.

(איגי מנידה בראשה לשלילה)

שילר: יודעת מה? תתחילי ואז נראה... מעט, אה.

איגי: תודה, אבל זה לא בשבילי.

שם טוב: קצת. תנסי. מה איכפת לך? קצת. תראי איזה מקרר.
(איגי מהססת במורת רוח. שם טוב כבר מתחיל לחלוץ את נעליו. אחרי רגע היסוס איגי מצטרפת מסירה את נעליה וגרביה. שילר מרוצה. מוחא כפיים. פונה אל הקהל כמעודד את הצופים להצטרף אליו למחיאות הכפיים. שם טוב ממלמל משהו תוך הסרת גרביו. שילר ממחר לתחוב לעברו את המיקרופון)

שילר: מה? מה?

שם טוב: לא, אני פשוט אומר - מי שלא מעיז, לא מצליח בחיים.
שילר: עשר נקודות. בומבה חיכה רק לכם.

(שם טוב מתחיל להסיר את חולצתו)

שילר: תראה שרירים, תראה... שמשון, רבותי. תקפיץ שריר.

שם טוב: זה מהמכון לכושר. פעמיים בשבוע. ארבע שעות.
(והוא נפנה לחשוף את שריריו. מנפח שרירים, ממשיך להסיר את מכנסיו. איגי איטית בהרבה. פותחת את כפתורי חולצתה באיטיות. מרירה מאוד. מתוחה מאוד. אומרת משהו בקול נמוך לשם טוב הסמוך עליה. שוב שילר ממחר לתחוב מיקרופון)

שילר: כן? מה?

(אבל שם טוב נמנע מלומר. איגי עומדת כשגבה אל הקהל, אומרת משהו נוסף ובכעס ושם טוב מגיב בלחישה. שילר כמלגלג פוער וסוגר אצבעות מאחוריהם, מבלי שבני הזוג יבחינו בכך כאומר, הנה בני הזוג מדברים. מברברים. איגי ממשיכה לפתוח את כפתורי חולצתה כשגבה אל הקהל. שם טוב כבר בתחתוניו. שילר מרוצה)

שילר: בומבה מתרגש. הוא מרגיש שהוא קרוב לבית חם. סוף סוף האישיות שלו תוכל להתבטא.

(איגי פושטת את חולצתה, אבל נשארת כשגבה אל הקהל. חולצתה אחוזה צמודה לגופה, מהססת מלהסתובב. שם טוב כמעט כמתנצל על התנהגותה, מנסה לקחת ממנה בטבעיות את החולצה)

שם טוב: היא בהריון. חודש שלישי, אז היא...

איגי: תפסיק! זה לא עניין של אף אחד.

שילר: או! בהריון? מזל טוב! יוצא מהכלל! בכלל לא רואים עלייך...

(שם טוב רוצה להרגיע את איגי. מלטף את כתפה, מנסה שוב לקחת ממנה את החולצה)

איגי: אל תקרע לי את החולצה, חתיכת זבל!

שם טוב: אל תקללי. קודם כל אל תקללי!

איגי: אני לא מקללת.

שילר: ילדים, ילדים...

שם טוב: אם לא הייתי אוהב אותך, הייתי מסכים ככה? ... נו,

תוריד. מה איכפת לך?

(נואש מחולצתה, הוא מחפש אחר כפתורי חצאיתה, מחייך אל שילר ואל הקהל במבוכה וכמנסה להרגיע. איגי דוחה את ידו בכוח)

איגי: אל תיגע בי. אני לא רוצה.

שם טוב: אבל אני איתך, איגי. לפני שבוע אמרת שהיית עושה הכול

בשביל מקרר.

איגי: אל תבלבל, אתה. וזה היה על מזגן וזה היה באמצע

החום, בגלל שאתה מזיע כל כך... עזוב אותי! חתיכת

חולירע! זה כואב לי!

(החצאית נושרת לקרסוליה)

שילר: לאט, לאט, ילדים. בלי לחץ. אנחנו בדמוקרטיה, לא?

איגי: אני לא רוצה. לא רוצה!

שם טוב: למה את מחרבנת לי?

שילר: ילדים...

איגי: חתיכת מטומטם!

(שם טוב נכנס לאמוק)

שם טוב: קודם כל תפסיקי לקלל! תפסיקי לקלל, אמרתי! את

והאמא שלך! קוסאמק! תפסיקי לקלל!

(כל העניין נראה כיוצא מכלל שליטה)

שילר: די, די, לא צריך...

שם טוב: את לא מבינה שאני אוהב אותך? ... לא מבינה?

(והוא מטלטל בחוזקה את איגי המנסה להתרחק ממנו. שילר תופס בידו של שם טוב להרגיעו, אבל האחרון משתחרר ממנו וסוטר לאיגי על פניה כשהוא צועק)

שם טוב: למה את הורסת לי, למה? למה? אני אוהב אותך, קוסאמק!

(פונה לשילר)

שם טוב: למה היא לא מבינה? לא שומעת? ... תן לי... תן לי.

(והוא נוטל בכוח את הארגז ומתחיל לשלשל מטבעות לתוך תחתוניו כאחוז אמוק. נכנס ילד כבן שלוש עשרה, מציץ מהצד, מתקדם מעט לתוך הבמה. במבוכה גדולה)

הילד: עכשיו? אני עכשיו?

שילר: הילד, קורא המחשבות שלנו...

(ומעומק הבמה נשמעת השאגה של קרטוש)

קרטוש: די! מספיק!

3. הערוב בין בידור ומציאות. דיון אליס

(אל תוך הבמה נכנס בצעד גס - קרטוש. איתו פורץ לבמה - בירי, הבריון המגודל שלו. איגי ושם טוב מרימים את בגדיהם ומתחילים להתלבש בחיפזון בצד הבמה. הרקדנית מבולבלת)

קרטוש: מה אתה עושה לי כאן? מה כל הזבל הזה? בוא! בוא לכאן!!
(והוא הודף בכוח את שילר. עוד דחיפה. וכבר בירי מכה את שילר שנופל לרצפה ובוועט בו כשקרטוש רותח מעליו)

קרטוש: בשביל מה הבאתי אותך? זה מה שאתה עושה עם הכסף שלי? נותן לשני הדפוקים האלה, הזוג הזה, האיש חולירע והאשה הזאת, אתה נותן להם לשפוך הכול? מומחה! זה החומר החדש של מועדון שמייס? זו איכות? בשביל הזבל הזה אני משלם?

(הוא בוועט שוב בשילר שעל הרצפה, אבל עוצר את בירי המבקש להוסיף משלו. בעומק הבמה, ליד השולחן נראים שני אנשים נוספים - ורד אשתו של קרטוש ואחיו רוזן. הם עומדים כמי שאינם רוצים להיחשף באור שבמרכז הבמה. צופים במתרחש ממרחק. קרטוש מנסה להירגע תוך דבריו)

קרטוש: עמדנו מאחורה. עכשיו אמרתי תראו רגש. תראו עומק. אפילו אתה, מיקי, אמרתי לאח שלי. אפילו אתה תהנה. ורד קנתה שמלה חדשה. כי יצאנו לחגיגה. שחקן אמיתי אמרתי להם, פרפורמר. חייה. קניתי איכות. הוא מכין את התוכנית החדשה של מועדון שמייס. זה לא אבי נס שהיה פה.

(הוא פונה אחורנית אל אחיו, עו"ד רוזן, שבעומק הבמה)

קרטוש: זוכר את אבי נס? ... ראית אותו פעם? ...
(חוזה אל שילר)

קרטוש: ובאמצע עוד ניסיתי להרגיע אותם. חכו לפואנטה, אמרתי להם. לפואנטה! פואנטה דפקת לי!

(שילר זז מעט על הרצפה. אולי רוצה לומר משהו, אבל קרטוש חותך אותו)

קרטוש: אל תענה לי!

(ובירי מנצל את ההזדמנות ובוועט שוב בשילר. קרטוש מסמן לו שיחדל. הוא עדיין מנסה להשתלט על הכעס שלו. שם לב פתאום לרקדנית הבוהה במתרחש בבלבול)

קרטוש: הוא אמר לך לרקוד? אמר? אז למה את לא רוקדת?!
(הרקדנית מחדשת את ריקודה בצד האולם, באיטיות, בלי להפריע להתרחשות במרכז. קרטוש מחליט לשנות גישה)

קרטוש: מה חיפשתי? כשרון חיפשתי. ורד קראה עליך בעיתון.
הראתה לי... נכון? "הצעירים המבטיחים" אה? ועם
התמונה שלך... כי אני צריך איש טוב כאן!... תקום.
תעמוד. למה אתה שוכב?

(שילר מתרומם באיטיות. דם מדמם מאפו. קרטוש נותן לו מפית. שילר מנגב את הדם מתחת לאפו)

קרטוש: תרים את הראש. שלא ינזל... (ואל ולדימיר) אתה! אתה!
סלק את כל זה מכאן! סלק!! החוצה!!

(ולדימיר נחפז לסלק את המקרר. שילר מנגב את פניו. מתאושש מעט. ותוך כך איגי ושם טוב לובשים חליפה של פרפורמרים, אותה נטלו מצד הבמה. עו"ד רוזן מתיישב בינתיים ליד שולחן בעומק הבמה. מניח בקבוק שתייה ומוזג לו ולורד. הם שותים בלי להתערב או להתקרב. איגי ושם טוב עומדים בחליפות הופעה. שם טוב מגלגל שני כדורים בידו בעצבנות. קרטוש מבחין בהם. מתבונן. מבין משהו)

קרטוש: הם שחקנים. שחקנים מזוינים.

שילר: ליצנים, רקדנים, שחקנים... הם היו הכי מוכשרים
בכיתה שלי... כתבתי להם את התפקידים, מר בזמן. הם
טובים.

(שתיקה)

קרטוש: שחקנים. האיש חולירע והאשה בהריון.

שילר: חשבתי... חשבתי שאם הם ישחקו זה יצא יותר אמיתי.

קרטוש: יותר אמיתי מהחיים?

שילר: יותר... יותר חי...

קרטוש: יותר חי מהחיים.

שילר: אני מתכוון, הם יותר גמישים. אם אתה רוצה לצחוק,
יהיה צחוק, יהיה בכי, מה שתבקש.

קרטוש: והרוסי הזה. המנקה כאן, גם שחקן?

שילר: הוא אמן. מנהל תיאטרון האבסולוט בקייב.

(וולדימיר קד בצד הבמה, מפוחד, יוצא החוצה. קרטוש שקוע רגע בעצמו ושוב ניכר הכעס שצף ועולה בו)

קרטוש: אני אגיד לך מה אתה עשית כאן. מה אמרת לקהל שלי... אתה אמרת לו שהוא זבל.

(שילר מבקש להגיב אבל קרטוש חותך אותו)

קרטוש: אני מדבר! כי אם זה חומר שהמצאת, זה גם מה שאתה חושב עליהם. אתה שונא אותם, שילר? אתה שונא את הקהל שלך?

שילר: אני לא...

קרטוש: ואתה גם פחדן. כי אם הקהל זבל למה לא לקחת מהם זוג אמיתי? למה אתה עושה כאילו אמיתי? ממה פחדת? שהם לא יהיו זבל?

שילר: אני לא...

קרטוש: אז למה לא עשית זוג אוהב? זוג שהשמש משחקת לו בשערות?

שילר: זוג אוהב!

(ובתגובה לקריאתו שם טוב ואיגי שוקעים בנשיקה לוחטת)

בירי: תראה, סתם זונות.

קרטוש: סתום, בירי. כאילו! כאילו חי!

(הוא מנפנף בידו בביטול ורוגז ובני הזוג חדלים מנשיקתם)

קרטוש: לפני שאתה עושה כאילו חי, אתה צריך להכיר אל מי אתה מדבר. לשבת קצת ליד השירותים, לשמוע איך הם מדברים, לשמוע מה כואב להם לפני שאתה מחליט מה כואב להם. להכיר אותם קודם! ובשביל להכיר, להבין, אתה צריך לאהוב אותם קודם!

שילר: אני לא רוצה להכיר אותם.

קרטוש: אה?

שילר: יכול להיות שאם אכיר, אני לא אוכל לאהוב אותם, מר בוזמן.

קרטוש: לא?

(פאזזה)

קרטוש: עכשיו תשמע טוב! עשיתי הכל - בינגו, חשפניות, שירה בציבור, מהפנט שמחזיר אותך בגלגול לרחם... ראיתי הכל. כוס מוארת מבפנים, פרסי שמספר בדיחות על פרסים. ראיתי. אבל לא התרגשתי. זה החומר של כל המועדונים היום. וזה למה כולם ברצפה. כי אנשים רוצים משהו אחר. הם בעצמם לא יודעים מה אחר, אבל רוצים. רוצים קסם... קסם. שכדור יעצור למעלה.
(שם טוב ואיגי התרחקו. שם טוב מעיף כדור לאוויר וזה נותר תלוי גבוה למעלה)

קרטוש: ירח בעמק איילון. שמעת? זה קסם. זה אמיתי. ירח תלוי בשמיים. בגלל זה קניתי אותך. כי ירח אי אפשר לתלות בחלטורה ובכאילו. צריך ללמוד. צריך את הכשרון, את הנשמה. צריך... איכות. זהו. כי אנשים רוצים לשכוח. לחלוטם. הם רוצים תקווה. ואתה תיתן להם אותה. אתה תשאיר את החיים בצד, שילר. הם נוזלים גם בלי שתתאמץ להראות אותם על הבמה. אני אגמור אותך אם תערבב לי בידור וחיים על הבמה. לא לערבב!
(קרטוש נפנה משילר ששוב הממחטה צמודה לאפו ופוסע אל השולחן, אל עו"ד רוזן שסיים לשתות כוסית וצפה במתרחש ממרחק. הכדור באוויר נופל חזרה לידו של שם טוב)

קרטוש: אז מה גזר הדין, מיקי? כי אני הייתי אומר שיש לו כשרון. הטכניקה טובה. הם הצליחו לעבוד אפילו עלי. זה לא הכיוון, אבל יש כאן את היכולת. אני מרגיש. זה לא אבי נס. אפילו כתבו עליו בעיתון.
(עו"ד רוזן אינו ממהר לענות. איגי ושם טוב מנצלים את ההזדמנות וחומקים מהבמה)

עו"ד רוזן: אתה בפשיטת רגל, קרטוש... ועם ההלוואות בריבית רצח שלקחת, איך קוראים להם?
קרטוש: מה זה משנה. יוסי וחצי ומישה שוייחט.

עו"ד רוזן: הם היכו אותך היום. אין לך זמן וכסף לשחק עכשיו בטיפוח כישרונות צעירים. צריך לשנות כיוון. מילא היית מביא את ה... השמוקלר הזה, מה שמו, מהטלוויזיה...

קרטוש: אין לי כסף. אין לי.

עו"ד רוזן: אם היית קליינט שלי, הייתי אומר לך למכור את הבניין... לפחות תחזיר את החובות. הם קצבים, קרטוש.

קרטוש: אני לא קליינט מחורבן שלך, מיקי. אני אח שלך.

עו"ד רוזן: פרוגנוזה מקצועית. זה מה שביקשת.

קרטוש: אתה עמית את רוזן גם כשאתה מטפל בעניינים של אבא?

עו"ד רוזן: מה הקשר? עזוב קרטוש. הוא כבר לא יכול ללכת. על כסא גלגלים הובלתי אותו אתמול לקבר של אמא. חצי עיוור, עזוב.

קרטוש: ולהשקיע בבן שלו הוא יכול? אם תביא אותו לכאן?

עו"ד רוזן: הוא לא יבוא, קרטוש.

קרטוש: ולמה לקבר של אמא? הוא מצץ לה את הדם, הנבלה.

עו"ד רוזן: נו באמת, אחרי כל השנים האלה...

קרטוש: מצץ! אני לא שוכח. מי ששוכח מאבד את השכר והעונש שלו. אתה ויתרת על העונש, מיקי.

(עו"ד רוזן מחייך באיפוק)

עו"ד רוזן: בתור עורך דין נדמה לי שזה דווקא התחום שלי.

קרטוש: לא! זה התחום של אלוהים. אתה חושב עליו לפעמים, מיקי? בבית המשפט? מתחת למעיל השחור? אתה חושב על הזקן המעונן למעלה? זה מגרד לך?

(עו"ד רוזן קם ממקומו כמי שסיים את שלו. קרטוש נפנה אל שילר, לוחץ את כתפו בכוח רב)

קרטוש: אני בשחיטה, שילר. אני אוכל חול, אבל אני מתעקש. זה המקום שלי. זה מה שיש לי, אז עשה לי קסם. עשה אחרת. בשביל זה למדת. אני לא צריך פרסים וזונות על הבמה. זה כולם עושים. מבין אותי?

שילר: כן, מר בוזמן.

קרטוש: עשה שאצחק. עשה שאבכה. רגש אותי.

שילר: אני ארגש אותך.

קרטוש: תן לי מה שיש בך עד לטיפה האחרונה. מה שאתה. כל הכשרון. תוליד לי אותו כאן ואני אוהב אותך.

(והוא מחבק את כתפו ביד אחת אבל ביד השנייה, תוך דיבור אוחז בצווארוננו, כמעט חונק אותו)

קרטוש: ואם חשבת לברוח ולהיעלם, שילר, כי הפחד זולל לך את הרך, אל תנסה אפילו. אני תמיד אמצא אותך. זו ארץ קטנה... ורד! בירי!

(והוא נפנה בתנופה לעומק הבמה. ורד קמה ממקומה ליד השולחן, כושלת, מעקמת את קרסולה. שתתה יותר מידי. קרטוש מתעכב לידה בכעס)

קרטוש: לא! לא! את מריחה כמו דג! אי אפשר לנשום!

ורד: אי אפשר לראות עלי.

קרטוש: את מסריחה! קודם תלכי ישר, זקוף, אז תחזרי הביתה. אי אפשר לראות....

(וקרטוש ממשיך לעומק הבמה. עו"ד רוזן ובירי מצטרפים אליו. יוצאים)

4. שילר וורד ברגע שעוד יחזור

(ורד שוקעת בחזרה בכסאה. מוציאה מתיקה מראה קטנה, מסתכלת בפניה)

ורד: לא רואים עלי.

(שילר במקביל מתיישב ליד השולחן, מנסה להפסיק את הדימום מאפו. הילד שנראה קודם בחטף נכנס חזרה לבמה, נושא קערת מים ומטלית. הוא ניגש אל שילר, מסיט את ראשו אחורנית על מסעד הכסא ומקנח בעדינות את פניו. ורד בוהה בהם שעה ששילר ומנגב בעצמו את פניו)

ורד: הידיים שלך רועדות.

(שתיקה)

ורד: בעיתון היה כתוב שאתה מה"צעירים המבטיחים".

מבריק ורגיש כתבו עליך.

(שילר מחווה בראשו לילד והאחרון מסובב את השולחן אל ורד. שילר מוציא בינתיים חפיסת קלפים מכיסו ומערבב אותה, מזקיף יד, אוחז בקצות אצבעותיו בקלף שפניו אל הקהל. הילד רוכן ולוחש באוזנה של ורד את הקלף. שילר מפנה את פני הקלף אל ורד. ורד מסתכלת בהתפעלות בקלף ובילד. שילר שולף קלף נוסף מהחפיסה, הקלף רועד בידי ונשמט)

ורד: הידיים שלך רועדות.

שילר: הכו אותי היום, גברת בוזמן. אני לא רגיל שמכים אותי.

אני תמיד שומר מרחק ממכות. אני לא אוהב את כל

העסק הזה של הכאבים, את ההשפלה... איך זה אצלך,

גברת בוזמן?

ורד: מה אצלי?

שילר: כשהוא מכה אותך. הפחד. המאבק בדמעות.

(שתיקה)

ורד: אני לא בוכה.

שילר: לא? אני מקנא בך... זה דרש ממך אימון ממושך,

גברת בוזמן?

(שתיקה. ורד מקפלת בהיסח הדעת מפיות נייר ויוצרת בהן צורות)

ורד: קרטוש יעשה הכל אם הוא אוהב אותך... לא הרבה

יודעים לאהוב כמוהו...

שילר: בטוח.

- ורד:** מקצוע נורא, המקצוע שלכם.
- שילר:** למה? מקצוע נפלא.
- ורד:** כי אתה צריך להגיד משהו, משהו שלך אפילו שזה בידור.
רק בידור, נכון?
- שילר:** כן.
- ורד:** אבי נס היה אומר שהעולם מסובך מידי מכדי שיהיה לו
משהו חשוב להגיד עליו...
- שילר:** מה קרה לו? לאבי נס הזה.
- ורד:** הוא סתם אהב להצחיק. אבל יום אחד הוא היה מיואש
לגמרי, עמד על הבמה וסיפר על עצמו. לא בשביל
להצחיק. עצמו לגמרי. אבל אנשים צחקו כי חשבו שזה
חלק מההופעה, כי הם נהנים... והם צחקו גם מתי שבירי
וקרטוש עלו להוריד אותו. והם צחקו גם מתי שהוציאו
אותו לרחוב. כי זו הופעה ובירי נשאר איתו בחוץ ויותר
לא ראיתי אותו. יותר אף אחד לא ראה אותו. גם
המשטרה חיפשה. לא מצאו. בזבוז כזה...
- שילר:** אז גם הוא עירבב, מה?
(ורד ממלאת עוד את כוסה. שותה)
- ורד:** אני חושבת שזה בגלל שהוא אהב אותי. קרטוש חשב שהוא
אוהב אותי. זה מה שהוא סיפר על הבמה. בזבוז כזה...
(היא מעווה פניה לטעמו של היין)
- ורד:** קרטוש תמיד קונה הכי זול, אבל שותה כאילו זה זהב.
(שילר מרחיק ממנה את הבקבוק)
- שילר:** די, גברת בוזמן. לא תצליחי לחזור הביתה.
- ורד:** אני בטח נראית נורא. הראי שלי...
(והיא מפשפשת אחר הראי בתיקה)
- שילר:** את נראית בסדר גמור, גברת בוזמן.
- ורד:** קרטוש חשוב לו שאהיה יפה...
- שילר:** את יפה מאוד.

ורד: זה יפה מצידך. אני צריכה לחזור. אני לא מרגישה טוב.

(והיא מרגישה פתאום בחילה, רוכנת בצד השולחן ומקיא)

שילר: נהדר. ממש נפלא.

(הילד אוחז במצחה של ורד בניסיון לסייע לה)

ורד: אני כל כך מתביישת...

(הילד מחליק את שיערה לאחור להיטיב את מראה)

שילר: אני מציע לך, גברת בוזמן, קחי לך חדר בבית מלון, לבד,

מול הים ותשכחי. תני לרוח של הבוקר להזיז וילון. אני

מאמין גדול בים.

ורד: אני צריכה לחזור... אני נראית...

שילר: את נראית נפלא, גברת בוזמן.

(הילד מסייע לה להתרומם על רגליה)

ורד: הראש מסתובב לי... אני צריכה לישון.

(הליכתה כושלת, מסורבלת. הילד מסייע לה מעט והיא מלטפת את ראשו. הוא

מרפה ממנה והיא ממשיכה החוצה)

5. שיח שחקנים וילד

(הילד חוזר לעבר שילר)

הילד: אני רעב. אמרת שיתנו אוכל.

שילר: אמרת שאתה קורא מחשבות.

הילד: אני לא קורא מחשבות. אני יודע לשיר.

שילר: אתה קורא קלפים. מה בראש שלי. קרא את הראש שלי.

הילד: אני מנחש. אני רעב.

(שילר מזקיף קלף שפניו אל הקהל. הילד עומד ללא תנועה. מושך בכתפיו)

שילר: ההסתברות של ניחוש היא אחת לשש עשרה בקלפים

האלה. לא יכול להיות שאתה סתם מנחש.

הילד: אני מנחש.

(הילד שולח ידו אל צלחת תקרובת שעל השולחן. שילר חוסם את ידו. מתעקש, מזקיף קלף נוסף כמתנה את האוכל בקריאת הקלפים)

הילד: שלוש הארט.

(שילר נוטל מהקערה חטיף שצורתו כזו הניתנת בכנסיה. הילד פוער את פיו ושילר מניח את החטיף על לשונו. שילר מזקיף קלף נוסף שהילד אינו רואה את פניו)

הילד: עשר דיימונד.

(שילר נותן חטיף נוסף בפיו ועוד לפני שירים קלף נוסף, הילד פולט במהירות)

הילד: נסיך דיימונד, תשע הארט, מלך עלה, אס עלה, ארבע

תלתן...

(שילר מסתכל בחפיסה קלף אחרי קלף ולבסוף כמוותר, משליך אותה לשולחן. הילד נוטל את כל קערת החטיפים)

שילר: הוא לא יקנה את זה. הוא בטח ראה אלף ילדים,

שקרנים קטנים....

(הוא מכה בכעס בשולחן בנסיון להשתלט על הרעד בידיו. נוטל לידיו את קיפול הנייר הגדול שיצרה ורד ומשליך אותו. פנימה נכנס שם טוב, מתקרב אל השולחן, מוציא מפיו כדור אדום מעשה מוקיון)

שם טוב: לא היית צריך לבוא לכאן, סטנלי.

(איגי מופיעה מצידו השני של השולחן, מגלגלת כובע שוטר על אצבעה)

איגי: למה נשארת כאן בכלל, סטנלי?

שילר: כאב לי הראש.

איגי: לקחת תרופה?

שילר: כן.

איגי: איזה סוג?

(שם טוב מוציא כדור נוסף, והפעם מפיו של שילר. ברור שהשלושה משתמשים במחזה שמוכר להם ומשתעשעים בו באורח השגור עליהם מזמן)

שם טוב: בחשת היטב? זה תסס? תסס או לא תסס?

איגי: תחזיר את המקדמה ותסתלק מכאן סטנלי.

שילר: כבר ביזבזתי אותה.

איגי: הקרטוש הזה יכול לקחת אותך המריצה ולהרוג אותך.

אתה השתגעת שנכנסת לפה בכלל, סטנלי.

שילר: תפסיקי עם הסטנלי הזה! אני לא יכול לברוח. אין לי

לאיפה. הוא ירדוף אחרי והוא ישיג אותי. הוא הרחוב.

הוא הבעיטה בפנים. הסכין בגרון. תראי את הידיים שלי...

(והוא מרים את ידו קדימה. הוא עדיין אינו מצליח להשתלט על רעידתו)

שילר: לא חשבתי על אגרופים. חשבתי על עבודה. הלבן בעיניים

של האנשים. לשחק איתם. לשחק בהם. לא איכות. הוא

רוצה שאמציא לו איכות! כאן. במועדון הזבל הזה. לא

הרחתם אותו?

שם טוב: ריח, סטנלי?

שילר: של קרטוש. כמו באיטליז אחרי שהבשר מפשיר. זה הריח

שלו. הכוח שלו. הגודל. גוש שלם. מלא בעצמו. צודק

תמיד.

איגי: צודק, סטנלי?

שילר: צודק כמו כל מי שעושה. כמו כל אלה שלא עוצרים

להסתכל על עצמם. לשאול שאלה. רק הם קיימים.

עוצמה של חיה טורפת. אתם לא מקנאים בו? בכוח הזה?

(איגי מוציאה מפיה כדור ומחווה בו כלפי שילר מתוך "התפעלות")

איגי: הוא נפלא, אין מה לעשות. הפחד אוכל לו את הנשמה והוא ממריא.

שם טוב: הוא נעלה עלינו. בראוו, סטנלי.

שילר: לא מלהיב אתכם קרטוש הזה? לא מגרד לכם את הקרום?

איגי: הוא היכה אותך, שילר! טחן אותך עם האבקה. הוא יהרוג אותך. אין לך מה להציע לו.

שילר: אני אמצא. אני אמציא. אני אקסים אותו. אני ארגש אותו. אני אגרום לו לבכות. אני אחזיר לו על כל מכה. אני עוד ארכב עליו. איזו חיה נהדרת, האיש הזה.

(שם טוב נפנה לאיגי ומדבר בסגנון אריסטוקרטי אנגלי)

שם טוב: שמת לב למעברים המהירים שלו בין דיכאון לשיטפון?

איגי: אני מלאת הערצה!

(והיא מפריחה נשיקה גנדרנית לעבר שילר)

שם טוב: זה מזכיר לי את המורה חיימוב, זוכרת? " אחוז אחד כשרון ותשעים ותשעה אחוזים עבודה קשה " זוכרת? זה תמיד הרג אותי. איך זה שאתה נכנס לבמה ובלי לעשות כלום, כל המבטים עליך. ואני? אני רוצה לדעת איך השמוק הזה, חיימוב, חישב את האחוזים האלה.

איגי: אני מסתלקת. הספיק לי. אני מפחדת. אין לי סיבה להישאר.

שילר: כסף.

איגי: הוא פושט רגל, לא שמעת?

שילר: כסף.

שם טוב: אם לא שמת לב, סטנלי, אנחנו מדברים על אסתטיקה.

שילר: כלומר - כסף. אני אשלם לכם חצי ממה שקרטוש הבטיח לי מהרווחים.

איגי: אם יהיו רווחים.

שילר: יהיו.

איגי: אתה לא יודע מה לעשות בכלל.

שם טוב: הוא לא יודע.

שילר: אני אמצא.

שם טוב: הוא הלך לאיבוד.

איגי: ורק בתנאי שבתוכנית לא יהיה דם. אני לא יכולה לסבול

דם. כמעט התעלפתי בגלל האף שלך.

(בתגובה שילר פורש את המטפחת בה קינח קודם את אפו. מוציא ממנה שני בקבוקוני דם, מפוצץ אחד בתוך אפו ושב ומקנח את הדם במטפחת תוך שהוא נראה שוב כמרגיש ברע)

שם טוב: אתה פשוט חולה, מישהו כבר אמר לך? שתית תרופה? זה

תסס? תסס, סטנלי?

איגי: אתה זקוק להחלמה ממושכת.

שם טוב: אבל אנחנו נציל אותך. ניתן לך יעוץ.

איגי: נעזור לך להקפיד על ימי הצום.

שם טוב: נעזור לך לכרוע ברך מתי שצריך.

(שילר מוציא כדור מפיו)

שילר: סוף סוף דואגים לי. אני שמח שאתם איתי.

איגי: או, לא. אנחנו מאחוריך.

שם טוב: לא במקומך. אז מה התפקיד?

(שם טוב מוציא כדור נוסף מפיו. שילר מחפש. הוא נראה נואש)

שם טוב: אני הולך.

שילר: הוא רצה ירח? ... בואו ניתן לו ירח.

(חושך. גבוה מעל לבמה מואר ירח. ירח גדול. מוזיקה. תחושה מלנכולית צובטת. הירח תלוי זמן מה לבדו על במה ריקה. נכנס שם טוב, מתהלך בנוקשות כדמות באסטר קיטון. מתנהג כמי שנמצא במצב רוח מדוכדך. שקוע בעצמו. פתאום הוא מבחין בצל שמטיל גופו באור הירח. מרים את עיניו ורואה את הירח. מוריד את עיניו. שב ומסתכל אל הירח. מסתכל ונלכד בקסמו. מצב רוחו משתפר בהדרגה. הוא כבר מחייך. הוא נושם עמוקות. ניצב בתנוחות מוגזמות של הנאה מהירח. לאט לאט מתחיל הירח לרדת. שם טוב נרתע לאחור מופתע. הירח יורד עוד ועוד. שם טוב כבר אחוז חרדה. מה קורה כאן? הירח מגיע לרצפה. שם טוב ניגש בזהירות אל הירח. יורד על ארבע. מריח אותו ממרחק. מתקרב מעט, עדיין מפחד, מטלטל את עכוזו ככלב המכשכש בזנבו. דבר לא קורה. הוא שולח יד ונוגע בירח. תחילה בפחד ואחר בביטחון הולך וגובר. הירח לא ינשך אותו. הוא מדגדג את הירח. צוחק. עכשיו אינו מפחד. ירח נפלא. הוא מגלגל אותו מעט. פעם לצד זה ופעם לצד השני. הוא הולך והירח נע אחריו. הוא מתקדם והירח נסוג ממנו. הירח משחק אתו. הוא רוצה לגעת שוב בירח אבל הירח מתרחק ממנו. מה יעשה? הוא מגרד בראשו. מה עכשיו? ואז מחליט - הוא קופץ ומתיישב על הירח. הירח כדור. כדור קופצני ושם טוב קופץ איתו. קופץ שוב ושוב עד שמתעייף. מפסיק. יושב על הירח ומתחיל להשתעמם. יושבים הוא והירח משועממים. מה עכשיו? מחשבה זדונית עולה במוחו. הוא מוציא סיכה גדולה ותוחב אותה בירח. האוויר הולך ויוצא מהירח. הירח הולך ומתכווץ. שם טוב קופץ עליו ברגליו לזרז את יציאת האוויר עד שהכדור הופך לסמרטוט על הרצפה. שם טוב עומד ומסתכל בירח כמצפה שמשהו נוסף יקרה. הוא בועט בסמרטוט. שום דבר לא קורה. שם טוב מקפל את הסמרטוט ומכניס אותו לבגדו. עומד משועמם. מה יעשה עכשיו? מסתכל למעלה. אולי יופיע עוד ירח? אין ירח. מצב רוחו הטוב שוקע. כעבור רגע הוא מושך בכתפיו ויוצא החוצה)

7. פיל מונגולי

(חושך. ומתוך החשיכה נשמעות מחיאות כפיים של קרטוש. הוא נכנס אל מרכז הבמה)

קרטוש: טוב. טוב! זו עוד לא הסוכרייה, אפילו לא המקל, אבל זה מדבר. זה נושם. אתה שם, שילר?
(שילר מופיע מתוך החשיכה)

שילר: אני עוד לא בטוח אם הקהל כאן...

קרטוש: עזוב את הקהל, שילר. מתי שאתה עובד תשמע רק לעצמך בפנים. אם זה מנצנץ בפנים, זה ינצנץ גם בחוץ. יודע למה? יודע? כי כולם אותו דבר. בני אדם, שילר. שווים!... מה עוד הכנת? אני רוצה לראות. איפה השחקנית שלך.

שילר: היא לא פה.

קרטוש: היא אוכלת?

שילר: מה?

קרטוש: אוכלת? אוכלת?

שילר: אני לא יודע.

קרטוש: נשים זה לא גברים, מה?... דיברת עם אשתי? היא נשארה כאן קצת.

שילר: כן.

קרטוש: שתתה? המשיכה לשתות? התנהגה מוזר?

שילר: היא לא התנהגה מוזר.

קרטוש: היא לא חזרה הביתה. נעלמה. בירי מחפש אחריה... אין מה שימלא לה את הנשמה. היא רק עושה קיפולי נייר. נו? היא לא שמחה. זה מה שאמרת - נשים בנויות אחרת מגברים. לנו יש כיוון. גזע. אבל נשים עשויות מיותר מידי ענפים. הן מתפזרות. זו הבעיה של הנשים... מה אתה אומר?

- שילר:** גם גברים יש להם ענפים.
- קרטוש:** אבל אם לגבר יש כסף בכיס הוא בטוח. הוא בשליטה. הוא יודע מה הוא שווה. הוא שייך למכונה גדולה. שמעת אותה פעם? את המכונה הגדולה הזאת?
- שילר:** אני לא בטוח...
- קרטוש:** זו נהמה כזאת בתוך הרחובות. אם יש לך כסף, הנהמה הזאת היא חלק ממך. היא שלך. אם אין לך - אתה מגדל ענפים... שמעת פעם על הקרקס המונגולי?
- שילר:** קרקס מונגולי?
- (קרטוש שמחשבתו קופצת ללא הרף, נפנה חזרה אל דלת שבעומק הבמה)
- קרטוש:** הבאתי אותם לפני שנה, אבל הגיע החורף, הגשם לא הפסיק לרדת והאווהל שקע בבוץ ונקרע, זו היתה שחיטה. אנשים לא באו וכל החגיגה חזרה בסוף בלי שיראו אותם בכלל... הרבה כסף שלי טבע שם בבוץ...
- (ותוך דבריו הוא פותח את הדלת הגדולה שבעומק הבמה. מבעד לדלתות נראה ראש של פיל בגודל טבעי, מונח על צידו. פסל עשוי במלאכת מחשבת)
- קרטוש:** תסתכל. רק הראש נשאר לי מכל המונגולים הזאת. תסתכל עליו. תראה איזו עבודה. איזו עדינות... תסתכל. אתה יכול לשמוע פעמונים מצלצלים בהרים. כפר שלם מכין פיל. תחשוב על הודו. שלושת אלפים שנה יש בפיל הזה... מה אתה אומר? אני רוצה שתכניס אותו למופע.
- (שתיקה)
- שילר:** בתור מה?
- קרטוש:** בתור פיל! שיראו! שאיזו רקדנית תקפוץ עליו. לא משנה. אתה לא צריך להתחכם. הפיל מדבר בשביל עצמו. תסתכל. העיניים שלו חיות לגמרי. עצובות כמו אלוהים.
- שילר:** אני מסתכל.
- קרטוש:** אל תסתכל. תראה!
- שילר:** לדברים צריכה להיות סיבה.
- קרטוש:** סיבה?

- שילר:** למה פיל?
- קרטוש:** היופי שלו! היופי שלו. זו הסיבה!
- שילר:** אני מתכוון, לא מכניסים אלמנט למופע בגלל שהוא יפה. צריך את ההקשר הכללי.
- קרטוש:** כן? כי אני חשבתי שזה יקפיץ אותך... תראה את הקישוטים. רק על הזהבים האלה עבדו בטח עשר שנים.
- שילר:** אנחנו לא במונגוליה.
- קרטוש:** אתה לא יודע מה לעשות עם הפיל.
- שילר:** זה אפקט.
- קרטוש:** אתה לא עובד עם אפקטים...
- שילר:** חיצוניים.
- (שתיקה. קרטוש מסתכל זמן ממושך בשילר שבקושי עומד תחת מבטו)
- קרטוש:** אני לא רוצה להכריח אותך. אני בעד... בעד חופש אומנותי, ככה קוראים לזה?
- שילר:** הקו האמנותי. הסיפור הפנימי. זה מה שחסר לפיל.
- קרטוש:** ולך יש... יש קו, מה?
- שילר:** כן. בשביל זה למדתי.
- קרטוש:** מה שאתה מתכוון זה שיש לך מה שאין לי. זה מה שאתה מזיין לי כאן?
- שילר:** לא אמרתי.
- קרטוש:** אבל לזה אתה מתכוון! שיש לך את הרקע הנכון. את הטעם הטוב, לא?
- שילר:** כן.
- קרטוש:** כן מה?
- שילר:** יש טעם טוב ואתה לומד אותו. אתה מחדד אותו. אתה נלחם עליו. כן. כי על טעם וריח אתה מתווכח. יש טוב ויש רע. כן.
- (קרטוש פורץ בצחוק)
- קרטוש:** טוב מאוד! אז למה אתה מפחד?

שילר: אני לא מפחד.

קרטוש: אתה עושה במכנסיים.

שילר: אני לא.

קרטוש: טוב. אז תראה לי את ההמשך. מה המספר הבא שלך.

בקו שלך. בוא נראה. ובלי אפקטים, אה? בוא נראה.

(שילר מהסס, ואז כמי שמחליט בו במקום, מנופף בידו לעבר צד הבמה)

שילר: הילד אל מר בוזמן.

8. הילד

(פנימה נכנס הילד, לבוש בחליפה זוהרת, מופרכת. שילר מסמן לו להתקרב ומניד אליו בראשו כאות שיתחיל. הילד מתחיל לשיר. שירתו של הילד גבוהה, יפה, שירת אקפלה כנסייתית ומעט צבע של שיר עם מזרח אירופאי. קרטוש מאזין. מתיישב על כסא ליד השולחן, מציץ אל הילד ואל שילר חליפות כמנסה לקרוא את הבעות פניו של שילר. הילד מסיים את שירתו. קרטוש שותק. שילר מצוי במתח רב. דווקא הילד שובר ראשון את השתיקה)

הילד: אני קורא גם קלפים...

(שתיקה. קרטוש מגחך פתאום)

קרטוש: והוא לא אפקט, הילד הזה, הקול שלו, מה?

(שתיקה)

קרטוש: אתה חושב שהוא טוב? שהקול שלו טוב? שזו איכות?

עזוב את הקהל. אתה. אז למה אתה לא נלחם עליו?

תצעק! תנשוד! תמכור לי אותו כמו שצריך! עשה אותו

פיל מונגולי!

שילר: הקול שלו...

קרטוש: חזק!

שילר: הוא בא מרוסיה. ממסורת של מאות שנים...

קרטוש: חזק!

שילר: זה קול שלא תמצא בכל הארץ. אחד למיליון. קול

שיגרום לאנשים לשכוח את עצמם.

קרטוש: הלאה!

שילר: זהו קול, זוהי מוזיקה, שאפילו אם לא הכרת אותה

קודם, אתה יודע שהיא מיוחדת. שהיא אוטנטית. יום

אחד תוכל לספר, אני הייתי הראשון ששמעתי אותה.

שמעתי. במועדון שמיים.

(שתיקה)

קרטוש: אתה נלחם. זה טוב... אבל אני לא בטוח שלא צריך

לחנוק אותך בחוט. אתה עובד עלי, שילר?

(שילר שותק בהלם)

קרטוש: תפסיק לפחד! אם זה החץ בין העיניים, אם הוא ההופעה בשביל מועדון שמיים - עמוד על הרגליים שלך! אני רוצה לראות אותך. אל תיעלם. אתה נמס.

שילר: אני לא נמס.

קרטוש: אתה נמס! רגע עמדת על שלך ופתאום נבהלת. רגע לא ניסית להתאים את עצמך אלי, לטעם שלי, או למה שאתה חושב שהוא הטעם שלי, ונבהלת!... הוא בקו שלך? הוא לא פיל? הוא הסיפור?

שילר: הוא הסיפור.

(שתיקה)

קרטוש: מאיפה הוא אמרת?

שילר: רוסיה. עלה עם דודה שלו לפני חמש שנים. ולדימיר הכיר לי אותו. הוא עושה אצלי עבודות קטנות בשביל לאכול... המשפחה שלו נשארה ליד קייב. צ'רנוביל. ספגו את הקרינה מהכור.

קרטוש: בתוך הענן! הוא ראה את הפטרייה של הגרעין.

שילר: לא היתה פטריה בצ'רנוביל.

קרטוש: יום הדין היה!

הילד: הם רק צריכים להתחזק. זה מה שהם אמרו.

קרטוש: לבד לגמרי? אתה לבד?

הילד: אמרו לי שזה תמיד קשה בארץ חדשה.

קרטוש: אתה לא מתגעגע לאמא?

(שתיקה)

הילד: אמרו לי שכאן כולם יהיו המשפחה שלי.

קרטוש: הוא גמיש. זה טוב. תפתח את הפה.

(הילד פותח את פיו. קרטוש מסתכל לתוך פיו. על שיניו. מרוצה. הילד סוגר את פיו. קרטוש מוציא מספר שטרות מכיסו)

קרטוש: אתה תלך אל הדודה שלו, שילר, תחתים אותה על בלעדיות תקנה אותו ממנה ותיתן לה מקדמה, כן?

שילר: לקנות אותו.

קרטוש: אני אומר לקנות! מה לא ברור? גם אותך קניתי. אם הוא

לא יהיה סגור אצלי, המועדונים האחרים יחטפו אותו.

טובעים בדם שם. אסור להם לראות אותו בכלל. אם

צריך ניקח אותו אלי הביתה... מה קרה? מה קרה שילר?

שילר: אתה אוהב אותו, את הילד, את הקול שלו?

(שתיקה)

קרטוש: אצלנו קודם קונים. או שבולעים או שמקיעים. זה לא

שהקול שלו לא... יש פה קול. יש רגש. הבאת ילד, ואני

אומר נלך על הילד.

שילר: אני אגש אל הדודה שלו.

קרטוש: טוב מאוד. אתה מקבל בטחון. אתה מקבל רגליים. אתה

מוצא חן בעיני, שילר. תלמד ממני. הבריונים של מישה

שוייחט מחפשים אחרי, הבנקים מעקלים אותי, אבל אני

הולך הלאה. לך עד הסוף שילר. דפוק אותי ותגלה מה

אתה שווה. רוצה לדפוק אותי?

(והוא פותח את חגורת מכנסיו)

שילר: לא תודה.

(קרטוש עושה באצבעו תנועה כאילו הוא יורה בשילר. שילר משים עצמו

נפגע בבטנו ויורה בחזרה. אלא שירייתו של שילר מלווה בקול נפץ כשל ירייה

אמיתית. קרטוש פורץ בצחוק, אוחז את הילד בכתפו ומוביל אותו החוצה בצעד

גס. האור יורד עם יציאתו)

(הבמה חשוכה. עולה אור כחול בנקודה מסוימת. אור כחול שמקורו מציור של ים מאופק לאופק, כפי שאפשר שהוא נראה מקומה גבוהה של בית מלון. לצד וילון עומדת ורד, מקפלת נייר בהיסח הדעת. נראית כחלק מהציור. גם קטע הוילון הינו ציור. שילר מתקרב, מציץ לעבר ורד. ורד מבחינה בו פתאום. מבוהלת. קיפול הנייר נופל מידיה)

ורד: אתה, שילר? אסור היה לך לבוא לכאן... איך מצאת אותי?...

שילר: אמרתי לך, וילון ורוח מהים בבית מלון. אין יותר מזה בשביל להיות לבד.

ורד: איך הוא?

שילר: הוא אומר שנשים עשויות מיותר מידי ענפים.

ורד: שלשום באו שניים ולקחו גם את הטלוויזיה. השאירו את הבית ריק לגמרי. אפילו את המסגרות של התמונות. נכנסו עם רשימות והוציאו הכול. אפילו שהתנהגו נחמד והסכימו לחכות עד שאני אגמור לראות את התוכנית שלי בטלוויזיה, אפילו התיישבו על המיטה והסתכלו איתי... לא יכולתי להישאר שם יותר. שמעתי את ההד באוויר.

(שתיקה)

ורד: אני מנסה להפסיק לשתות.

שילר: טוב מאוד.

ורד: כן.

שילר: ואת מחכה שמשוהו יקרה עכשיו.

ורד: אני לא יודעת איך לשלם למלון, לא יודעת מאיפה היה לי את האומץ הזה, בלי לשלם... ואני לא יודעת, מתי שיבקשו, איך אני אשלם...

שילר: תמכרי להם קיפולי נייר.

(שילר נמצא סמוך לכסאה של ורד ומתחיל ללטף את שערותיה. ורד קפואה. מניחה לו ללטף אותה. אצבעותיו זוחלות רכות על פניה. ורד עוצמת את עיניה ואז קמה פתאום ומתנתקת ממנו)

ורד: אתה איש מסוכן, שילר, אני יודעת שתצליח. אתה מאלה שמצליחים. אני רק מצטערת על קרטוש. הוא תמים.

שילר: קרטוש? תמים?

ורד: הוא תמים כמו איש דתי. הוא מאמין. הוא יאמין לך. ואתה בטח תנצל את זה. כשהוא ידע, יהיה מאוחר מידי.

שילר: ידע מה?

ורד: אתה תכרסם אותו מבפנים.

(שילר עומד זמן מה שותק. ורד מסתכלת אל הים. כעבור עוד רגע שילר יוצא מהמרפסת בחדות. עם תנועתו כבה האור על התמונה והוא מכריז לכיוון הקהל מעומק הבמה)

שילר: המספר הבא, הילד! הילד אל מר בוזמן!

(והוא יוצא)

10. קרטוש והילד

(התאורה משתנה. הילד ניצב לבדו ליד השולחן הערוך כמקודם, מודד על עצמו גלימה נוצצת של מופע זול. הוא מרוצה ממנה. מסתכל לכל הכיוונים ואז כשהוא בטוח כי איש אינו רואה אותו, הוא רוכן אל השולחן כדי לחטוף ממאכל שעליו. הוא אינו מספיק - קרטוש נכנס והילד נרתע מהשולחן. קרטוש נראה חבול. מספר מכפתורי חולצתו קרועים. הוא פוסע פנימה קודר, אוחז בשקית, אינו מתייחס אל הילד. מגיע אל השולחן, יוצק מים לתוך קערה, שוטף את פניו ותוך כך מרמז לעבר גלימתו הזולה של הילד)

קרטוש: מי נתן לך את הפיאסקו הזה?

הילד: הגדול הזה בחוץ. המפחיד הזה.

קרטוש: בירי. מתאים לו. תוריד.

(הילד מסיר את הגלימה)

ילד: אני מכיר כאלה. גדולים. אני רואה אותם בחצר לפני שהם נכנסים אל ורה וקטיה. אתה יודע למה הם אוהבים לדפוק רוסיות?

(קרטוש עדיין שוטף את פניו. מורה לילד שיוציא את החליפה שנמצאת בשקית. הילד עושה כן. חליפה שעליה מצויירים עננים)

קרטוש: תלבש.

(הילד מציית. מסיר את מכנסיו. מלהג תוך כך)

הילד: כמה עלה לך הבד?

(קרטוש אינו מגיב. צועק לעבר עומק הבמה)

קרטוש: בירי! בירי!!

(הילד ממשיך להתלבש. קרטוש מנגב את פניו במגבת קטנה)

קרטוש: הדודה שלך, לא איכפת לה איפה אתה מסתובב? מה אתה עושה?

הילד: איכפת לה רק מהשתייה שלה. אז היא שקטה. היא תמות בסוף.

קרטוש: כולנו נמות בסוף.

הילד: גם אמא שלי תמות. גם אבא. גם האחיות שלי. כולם ימותו. אני גם יודע איך הוא נראה.

קרטוש: מי?

הילד: זה. המוות. ראיתי אותו.

(קרטוש מסתכל בו בשתיקה שעה שהילד ממשיך ללבוש את החליפה)

קרטוש: אתה שחקן קטן וממזר, מה?

הילד: ראיתי! בחיי! הוא צהוב.

קרטוש: מה ראית בדיוק?

הילד: בחיי!... ישבנו לנו בחדר, בבית. בחדר שממנו רואים את

השדות של פלאשוב ואז זה קרה. אכלנו ופתאום שמענו

עורבים. הם באו ישר מהאופק, עפו נמוך מעל השדה,

צורחים והמשיכו הלאה. והטרקטור שעבד רחוק הפסיק

לטרטר. העשן הפסיק לצאת לו מהערובה והיה שקט

גמור... זו הייתה ההתחלה. ואבק צהוב זחל עם הרוח

והטרקטור נעשה מטושטש בערפל הצהוב הזה, ואבא

אמר שלא ראה דבר כזה בחיים שלו והם, כולם, יצאו

החוצה, אבא ואמא וכולם, ורק אני נשארתי בפנים.

והאבק הצהוב התקרב עם הרוח עד שכיסה את הבית...

הם קראו לי שאצא לראות, וראיתי אותם מאחורי הוילון

מלקקים את הידיים לגלות אם יש לאבק טעם או משהו

אבל אני לא יצאתי. אני קורא מחשבות, אז לא יצאתי.

קרטוש: את המחשבות של מי קראת?

(הילד אינו עונה. כבר נמצא בעניין אחר. מעיף מטבע באויר. תופס אותו)

הילד: עץ או פלי?

קרטוש: מי זה היה? מה הקשקוש הזה?

הילד: עץ.

(והוא שוב מעיף את המטבע ותופס)

הילד: עץ.

קרטוש: בירי! בירי!!

(שוב זורק את המטבע, שוב תופס)

הילד: עץ.

11. בית מלון כאפשרות

(בירי נכנס, אוהז בזרועה של ורד. ורד מושכת ומנתקת עצמה ממנו)

בירי: מצאתי אותה בבית מלון פלאזה. כל הימים האלה הייתה שם, ופתחה עלי פה, היית צריך לשמוע.

קרטוש: הוא פגע בד?

ורד: לא.

קרטוש: צא מכאן. לך, בירי.

בירי: וזו התודה...

(הוא נפנה אל עומק הבמה בהבעת עלבון. גם הילד מתרחק לצידו השני של השולחן. קרטוש מושך כסא ומציב אותו בחבטה. ורד מתיישבת עליו)

קרטוש: חיפשתי אותך... בדיוק מכינים כאן את ההופעה החדשה ואת נעלמת. בדיוק מתי שאני צריך להיות מחודד סיכה, את בורחת...

ורד: לא נשאר כלום בבית. עיקלו הכל.

קרטוש: הבריונים של מישה שוייחט. מה את דואגת מה? לקחו ויחזירו. זו לא סיבה לברוח. מה קרה? מה קרה?!

(שתיקה)

קרטוש: אז מה את רוצה? אני שומע... אני שומע!

ורד: לחזור לבית המלון.

קרטוש: מה יש לך מהמלון? מה יש בבית מלון? מה יש שם? ריק שם. ריק לגמרי. מיטה, ארון, ראי, מה יש שם? הוא ריק.

ורד: כן.

קרטוש: מה את עושה שם כל היום אני רוצה לדעת.

ורד: אני יושבת במרפסת.

קרטוש: כל היום במרפסת.

ורד: כן.

קרטוש: מול הים, מה? גלים. שמיים, מה עוד?

ורד: אני מקפלת ניירות.

קרטוש: מקפלת ניירות.

ורד: אולי אני אעשה מהם אהילים.

קרטוש: אני שומע.

ורד: ואני יושבת ושומעת את המכוניות מלמטה ואני רואה את המטוסים מתרחקים מעל לים... ואני חושבת על הדיילות שעוברות בין הכיסאות, מחייכות, מחלקות מיץ תפוזים קר... ואני מנסה לקרוא את הציורים על הזנב של המטוסים, לנחש של איזו חברה הם...

(קרטוש שותק. מעכל במרץ את שהוא שומע)

ורד: אני לא יכולה עם המתח הזה לידך. אני כל הזמן צריכה להתאים את עצמי אליך וכל כך התעייפתי, קרטוש. (והיא אינה יכולה להמשיך. קרטוש תקוע רגע ואז נפנה אל הילד שבקצה השני של השולחן)

קרטוש: בוא. בוא. תתקרב. תראי אותו...

(הילד מתקרב. ורד מסתכלת עליו. קרטוש מסמן לילד להסתובב והילד מסתחרר להראות את עצמו בחליפת העננים שלו)

קרטוש: נו? מה את אומרת? אני קונה אותו. תוצרת חוץ. יד ראשונה. מה את אומרת? תסתכלי... קול יש לו והוא קורא מחשבות... חשבתי לשמור אותו בבית בזמן שיופיע, ובינתיים יהיה לך קצת ילד בבית. מה את אומרת? (שתיקה)

קרטוש: יהיה לך עם מי לדבר, עם מי לשחק... הוא ישיר לך מתי שתבשלי, הוא ימלא לך את היום... תראה לה משהו עם קלפים.

(והילד מוציא מייד שלושה קלפים. עורך אותם הפוכים על השולחן. ומתחיל ללהט. משנה מקומו של קלף ומזמין בידו, כמבקש שימצאו את מקומו של הקלף שהחביא בין השלושה. ורד אינה מסתכלת)

ורד: קנית לי ילד, קרטוש?

קרטוש: קניתי אותו להופעה, לא בשבילך. בגלל הקול שלו. נראה עוד אם הוא שווה משהו, אבל חשבתי שהוא גם יתאים... יתאים לך.

ורד: יתאים למה?

קרטוש: יתאים!

(הילד ממשיך ללהט בקלפיו)

קרטוש: תסתכלי עליו. אי אפשר להאמין לעיניים יותר.

ורד: אתה קונה לי ילד מוכן, ואתה חושב שזה פתרון בשבילי?

קרטוש: את נשרפת מבפנים, ורד.

ורד: אני לא.

קרטוש: נשרפת! כי את רוצה וכל החומר בגוף שלך רוצה. כי זה הטבע וככה צריך - ילדים. ילדים! ואת מאשימה אותי... זה חסר לך. זה שורף אותך. ואת לא רוצה לשמוע כשאני אומר לך - תשמחי. תשמחי שאין לך. תשמחי כי את לא תצטרכי לשכוח את הילדים. לשכוח מה שיקרה להם. לא תצטרכי לבכות מתי שהשמיים יהפכו אדומים והעור שלהם יתבקע מהמחלות. תשאלי אותו! הוא ראה את ההתחלה של הסוף.

(שתיקה. הילד מפסיק ללהט בקלפיו)

ורד: אני חו שבת ששילר מאוד מסוכן בשבילך, קרטוש.

קרטוש: מה שילר? מה הוא קשור בכלל? מה לו ולילד?

ורד: אני לא רוצה את הילד, קרטוש.

קרטוש: מה את כן רוצה?

ורד: לחזור למלון. אני רק מבקשת שתיתן לי כסף לבית מלון.

(שתיקה. פתאום קרטוש מוציא מכיסו מספר שטרות ומניח אותם על השולחן בדפיקה)

קרטוש: אבל שתדעי שיש לך בית. לא, אני רוצה שתדעי את זה!

ורד: אני יודעת.

(והיא קמה ממקומה, נוטלת את השטרות ויוצאת. קרטוש שקוע בעצמו. הילד מסתכל בו במתח)

12. שירת מלאכים

(קרטוש מצטעק אל עומק הבמה)

קרטוש: בירי! בירי!!

(בירי מופיע מעומק הבמה)

קרטוש: היא יצאה? הלכה?

בירי: שאלך אחריה.

קרטוש: לא. תישאר. אני רוצה שתשמע אותנו.

(הוא מחווה לעבר הילד)

קרטוש: אני רוצה שתשיר לי.

הילד: עכשיו?

קרטוש: אני רוצה לשמוע אותך.

הילד: עכשיו?

קרטוש: אתה תשיר כאילו זו ההופעה הראשונה והאחרונה שלך.

אתה תתרכז בקול שלך ובמלאכים שאתה שר להם.

הילד: מלאכים?

בירי: התינוקות האלה שעפים עם כנפיים.

הילד: זה כמו בחינה או משהו? ... כי אני רעב.

קרטוש: שמוק קטן! אתה תשיר כאילו החיים עצמם תלויים

בקול שלך!

(הילד מהסס רגע קצר ולבסוף בלית ברירה מתחיל לשיר. קרטוש מאזין מרוכז

מאוד. בירי מסתכל חליפות את הילד ואל קרטוש, מנסה להבין מה ה"בחינה".

שירתו של הילד גבוהה, יפהפייה. השיר קצר. השיר מסתיים קרטוש יושב

כשאצבעותיו בעיניו וראשו מורכן. רגע ארוך אחרי שהילד סיים את שירתו

קרטוש עדיין אינו מגיב אינו נע)

קרטוש: תודה.

בירי: תודה.

(שתיקה. קרטוש מרים את ראשו. התרגשות עמוקה בפניו)

בירי: היא הצליחה? ... הבחינה?

קרטוש: תראה אותי, בירי. תסתכל על העיניים. מה אתה רואה?
מה?

בירי: העיניים... עיניים.

קרטוש: שמעת איזה קול? הלב רוקד, בירי.

בירי: הוא, הוא, הוא שר.

קרטוש: הוא שר שמיים. כי אני חשבתי שאולי בגלל שילר, אולי בגלל ורד, אבל זה אני! אני לבדי והקול שלו, זה קורה לי. השערות עומדות לי, בירי!

(בירי מושך בכתפיו)

קרטוש: לא נוגע לך לפטמה, מה?

בירי: הוא שר...

קרטוש: וזהו, אה?

בירי: אני לא יודע מה אתה שומע בכלל, בוזמן.

(קרטוש נסוב ממנו חזרה אל הילד)

קרטוש: בוא, בוא ממזר. שמחתי עליך. בוא.

(הילד מתקרב אליו וקרטוש מושך אותו אליו ומחבק אותו ארוכות)

קרטוש: ועכשיו תתרכז. אני רוצה לדעת. מתי שאתה שר, ברגע שהקול ממלא אותך ויוצא ואתה עף... מה הסוד. איך זה קורה? מה אתה מרגיש?

(שתיקה)

הילד: אני... סתם. כלום.

קרטוש: אני רוצה שתתרכז.

(הילד מנסה לרדת לסוף דעתו של קרטוש. לבסוף הוא מעביר יד על בטנו)

הילד: זה בא מפה, מכאן.

קרטוש: מהבטן? לא. זה צריך להיות גבוה יותר, החזה, הלב, הראש...

הילד: מהשרירים כאן.

קרטוש: שרירים.

הילד: כן... בערך. אני לא יודע.

קרטוש: שום דבר אחר? ... שרירים?
(שתיקה)

הילד: תגיד לי, מה אתה מתרגש כל כך?
(קרטוש משתהה ואז נפנה אל בירי)

קרטוש: הביתה, בירי.

(והוא אווז את הילד בכתפו. השלושה עומדים לצאת כשמעומק הבמה נשמעת קריאתו של שילר)

שילר: המספר הבא!

(מוזיקה נשמעת ופנימה, מעומק הבמה נכנס ולדימיר, לבוש בזיג שחור. לצידו פוסע שילר. קרטוש מחווה על חליפתו של הילד)

קרטוש: תראה את העננים. מה אתה אומר?

שילר: יפה מאוד.

קרטוש: אני לוקח אותנו אלי הביתה. בירי? ישחק איתו. שלא

ישתעמם. סע שילר. אתה על הפסים. סע. סע קדימה! סע!

(וקרטוש, הילד ובירי יוצאים)

13. וולדימיר

(והZוא ממשיך הלאה עם הילד ובירי - יוצאים. ולדימיר מסתכל אחריהם
ובמצוקה פונה אל שילר, מדבר במבטא רוסי כבד)

ולדימיר: סליחה, יסלח לי מר... שילר?... סליחה, בעניין הילד...
אני מבקש, יסלח לי, אני מתחנן, שיעזוב את הילד... יתן
לו ללכת לדודה. ישכח אותו. אני מתחנן למר שילר.

(שילר משתהה רגע ואז דוחף לידיו מיקרופון צועק מול פניו)

שילר: המספר הבא!

(ולדימיר נוטל את המיקרופון. שילר נעלם בחשיכה. האור מתמקד בולדימיר.
ולדימיר מתבונן אל הקהל. מרים את המיקרופון לפיו כעומד לדבר, אבל אינו
מסוגל. הוא מתבונן לאחור למקום שאליו נעלם הילד, מחזיר ראשו. משהו נורא
מעיק עליו. יש לו סוד שהוא רוצה לגלות. הוא מנסה להתחיל לדבר, אבל אינו
מצליח. דמעות עולות בעיניו. הוא מנסה להסתיר אותן. בחוסר אונים לבסוף הוא
מפנה את גבו אל הקהל וגופו רועד בבכי מר. כעבור זמן מה הוא מנסה לחזור
ולפנות אל הקהל. מסתובב בחשש שמא שוב לא יהיה מסוגל להשתלט על עצמו.
הכאב עדיין ניכר בפניו. הוא מנסה להקהות את רושם הבכי וגם להרגיע את עצמו
בחיוך. הוא מודע לניסיונו זה וחיוכו מתרחב, כמעט באירוניה על ניסיונו שלו
לחייך את הבכי. האירוניה הופכת לאט לאט לצחוק כבוש והצחוק מתגבר והולך
בתוכו. הולך וגובר עד שהוא אינו מסוגל להשתלט עליו והצחוק מתגלגל. הוא
צוחק עד שגופו כואב ובעיקר בטנו. הוא כבר אינו רוצה לצחוק, אבל הצחוק מבעבע
בו. הוא חושש מהכאב בבטנו ובין גלי הצחוק והחשש מהכאבים הוא מקפץ
בייסורים כמעט, מגוחכים ומצחיקים לכשעצמם. ושוב הדמעות בעיניו. ועד
מהרה שב הבכי ומשתלט עליו, עד לנקודה בה הוא מעביר יד על פניו והן הופכות
קפואות לגמרי. הוא מתבונן אל הקהל בדממה. השתיקה מסתיימת במחיאות
כפיים. איגי ושם טוב בלבוש הופעה מופיעים משני צידי הבמה, מוחאים כפיים,
מרמזים לולדימיר להסתלק. הוא סיים את הופעתו. אבל ולדימיר מחייך בכבדות
אל הקהל, קד שוב ושוב, אינו רוצה לנטוש את אור הזרקורים)

איגי: כל הכבוד. אמן הצחוק והבכי המופשט.

שם טוב: קבלו אותו - מייסד תיאטרון האבסולוט בקייב!

(והם חוזרים ומרמזים לולדימיר להסתלק, אבל הלה עדיין מתמהמה וכיוון
שכך ובלי שהיות, איגי ושם טוב הודפים אותו בדחיפות אגרסיביות, תוך
ענטוזים, ומחיאות כפיים כאילו גם סילוקו של ולדימיר, אינו אלא המשך
ההופעה, ולקינוח שם טוב בועט באחוריו בעומק הבמה. ולדימיר מצטעק)

ולדימיר: למה לבעוט, למה? למה תמיד לגמור במכות. חראשו.

למה צריך. למה!

(מופיע שילר מתוך החשיכה. איגי ושם טוב חוזרים ונמוגים מאחור. שילר
מחזיק חולצת עבודה בידו)

14. היתרון שלנו על הברברים והקצבים הוא בתחום הזמיון

(ולדימיר פותח בכעס את החליפה שלו, מנתק כפתורים)

שילר: אני מעריץ אותך.

ולדימיר: למה תמיד ברע?

שילר: זו רק הופעה. זה הסגנון.

ולדימיר: אח! אתה נעשה קשה. אבל יוציא את הילד ממנו, אני מתחנן, מר שילר. הדודה כבר טבעה בכוס, לא טוב ילד יישאר אצל בוזמן. לא טוב בשביל שניהם.

שילר: אני רק זורק כדורים באוויר. אין לי שליטה.

(ולדימיר נחלץ בסערה מהחליפה שלו, עושה תנועת ביטל והתנגדות חריפה לדברי שילר)

ולדימיר: אח! אתה מערבב, מבבלב בכוונה! אם היית נקי לא היית הולך אל האשה שלו להסתכל לה בפיפי, לא היית נותן לו לקחת ילד. למה נותן? מבבלב. אתה מתנהג כמו לא מקצועי.

שילר: למה לא מקצועי, ולדימיר? למה? למה זה מקצועי לקבל מכות, ולא להחזיר? המכה צורבת, ולדימיר. היא מפחידה. היא משפילה. הדרך היחידה שלי לעמוד מול קרטוש היא להפוך אותו לדמות. להתייחס אליו כחומר. ללוש אותו. לבנות לו קו עלילתי. להפוך אותו לדמות בהצגה. אבל כל זה הוא יתרון כל כך עלוב מול האגרופ שלו.

ולדימיר: ישמע לי, מר שילר. כי הוא עוד צוציק, ישמע לי, כן? יש לי ניסיון, כן? ואני אומר לך - יעשה הופעה. על הבמה יהיה מלך. על הבמה אנחנו לעשות קומופלאג'. רבוטה בעיניים. כי זה הבמה. בעיניים. זה המקצוע שלנו, כן? האילווציון. זה החוק ויעזוב קרטוש בצד. לא לערבב, הוא ביקש!

שילר : איזה חוק? היתרון היחידי שלנו על ברברים וקצבים כמו קרטוש הוא בתחום הדמיון. האשליה. ואיפה כתוב החוק הזה שהאשליה צריכה להישאר על הבמה? כאילו אתה אומר יש חיים אמיתיים ויש ההצגה שלהם. אני לא רואה את ההבדל.

ולדימיר : עצוב מאוד... אם היית בקומוניסטים כמו אני, לא היית חושב ככה. בגולאג יש אמת ויש לא.

שילר : אה! לאיפה שקעת כדי לחלץ חתיכת אמת? צא מזה, ולדימיר. הקפיטאליזם משתולל. הכל בידור. הכל תסריטים.

ולדימיר : זה לא הסינימה שלי.

שילר : כל אחד והסינימה שלו. אני כותב את התסריט של קרטוש. הוא בטח כותב את שלי. השאלה היחידה היא איזה תסריט יהיה מוצלח יותר. איזה תסריט יקנו.

ולדימיר : ומה עם הפחד שלך, שילר? מה איתו? הוא נשאר.

שילר : אני הופך אותו לבידור.

ולדימיר : ומה זה בידור בשבילך?

שילר : שליטה.

ולדימיר : ושני הילדים, האלה? גם הם חושבים ככה?

שילר : איגי ושם טוב? הם יש להם את התסריט שלהם.

ולדימיר : ומה הסצנריו שלהם, אם מותר לשאול.

שילר : היום? היום זה כסף.

ולדימיר : והילד. מה הוא בשבילך?

שילר : מתוק מדבש.

ולדימיר : בסצנריו שלך.

שילר : דימוי.

(ולדימיר נוטל ממנו את חולצת העבודה. לובש אותה)

ולדימיר : אי אי, צוציק.

(והוא נפנה לסולם בעומק הבמה, ומטפס עליו)

15. ים מאופק לאופק.

(ובבת אחת מואר בד הפרוש מאחור ועליו ציור של ים כפי שהוא נראה ממרפסת של בית מלון בתל-אביב. למעשה זהו אותו ציור שנראה בתמונה של ורד בבית המלון. ולדימיר משלים מעל לסולם בנגיעות מכחול את הציור כמעשה מומחה, אם כי ברור לגמרי שהוא אינו מצייר ממש והדבר מודגש. עו"ד רוזן חולף מתחת לציור, אוחז בתיק העור שלו. שילר עדיין אינו מבחין בו כיוון שמצד אחר נכנס בירי, מזדחל לעבר שילר)

בירי: אהם!

(שילר אינו מגיב)

בירי: אהם!

שילר: אהם גם לך, בירי.

בירי: אולי גם לי, אולי תמציא גם לי יש איזה תפקיד?... על הבמה, אני מתכוון.

שילר: אתה?

בירי: משהו קטן.

שילר: לא.

בירי: בגלל המכות?

שילר: בגלל שלא.

(בירי מסתלק. שילר מתבונן בציור. עו"ד רוזן מתקדם. איגי מופיעה מולו לבושה בכובע שוטרת מושיטה יד כמבקשת לברכו, אבל במקום לקחת את ידו המושטת היא חוטפת את תיקו וממשיכה בצעד נמרץ אל צידה השני של הבמה. עו"ד רוזן תקוע נדהם. שם טוב מופיע מול איגי בצעד נמרץ ונוטל ממנה את התיק וממשיך בחיוך לכיוונו של רוזן שכבר מושיט את ידו לקבל את התיק, אבל שם טוב כמשנה באחת את דעתו מסתובב ושב לעבר איגי. רוזן נדהם שוב ורגע לפני שימחה בחריפות שילר מוחא כפיים)

שילר: בראוו.

(שם טוב מניח את התיק על הרצפה. הוא ואיגי קדים בתאום ובהומור כלפי עו"ד רוזן ההמום ומסתלקים בתנופה. שילר מתעלם לגמרי מההתרחשות ומחווה לעבר תמונת הים)

שילר: ים.

(גם עו"ד רוזן מפנה מבטו לציור)

שילר: אני מאמין גדול בים. אני מתכנן חמש דקות של ים.
הקהל יעשה מדיטציה ויחלום ים. תאר לעצמך.

(והוא צועק כלפי חוץ הבמה)

שילר: רוח! גלים!

(רוח חזקה על הבמה. קול גלים נשמע. בעו"ד רוזן ניכר כי דבר מה טורד את מנוחתו. משהו מוכר. מוכר מידי)

שילר: אני אומר ים, מר רוזן, כי כשאתה מביט בגלים, הגב שלך מופנה לאסיה. חשבת על זה? אנשים רוצים לשכוח את אסיה המזיעה עם כל הערבים והצהובים שלה. רוצים אירופה. "אירופה הקלאסית". חולמים על שלכת של זהב, על בית אוהן שוואדן ועל קרפוצ'ניקוב. הם רק שוכחים שחוצלארץ זה כאן.

עו"ד רוזן: אני מכיר את המקום הזה. קומה 21, חדר 321. מה עשית שם שילר?

שילר: ומה אתה עשית שם, מר רוזן?

(שילר צוחק, קד משועשע ומסתלק מבעד לפתח. עו"ד רוזן נע בחוסר בטחון אל שולחן האוכל המואר עתה. השולחן נראה ערוך. עו"ד רוזן ממשיך להתבונן בציור ובלדימיר באי נוחות. הרוח והגלים ממשיכים. ולדימיר נסוב באיטיות על הפיגום ומביט בעו"ד רוזן)

וולדימיר: מר רוזן?

עו"ד רוזן: כן?

וולדימיר: יופ טפו ימט.

(וולדימיר פורץ בצחוק כבוש. עו"ד רוזן נדהם וכועס)

עו"ד רוזן: איפה קרטוש?!

(מאחורי הקלעים נשמעת הצעקה של שילר)

שילר: המספר הבא: מר בוזמן אל עו"ד רוזן!

קרטוש: כאן!

16. אחים טובים

(קרטוש נכנס. ברגע הופעתו מתרחשים שינויים חריפים. רחש הגלים פוסק והרוח חדלה מלנשב. האור על הציור נעשה פחות חריף, אם כי ולדימיר ממשיך בעבודתו. קרטוש נראה מרוט מאוד. סיכת בטחון מהדקת את חולצתו שנקרעה. הוא מדבר באינטנסיביות תוך שהוא פוסע אל השולחן)

קרטוש: טוב שבאת, מיקי. אני רוצה שתבוא הערב. זה הלילה הגדול של הילד. אני רוצה שתראה אותו...

(וקרטוש מתיישב אל השולחן)

עו"ד רוזן: אני שואל אם זה המועדון שלך, קרטוש. אם זו ההופעה?

קרטוש: הכול הופעה. אתה תנשק את האצבעות של הילד אחרי שתשמע אותו.

(הוא מתנפל בולמוס על האוכל)

עו"ד רוזן: הקומדיאנטים האלה... אתה לא שולט במועדון, קרטוש.

קרטוש: העור שלך, מיקי. אתה חיוור. העור שלך חיוור מידי.

עו"ד רוזן: והציור הזה. מי שצייר אותו, ביקר באותה מרפסת... בחדר של ורד.

קרטוש: ואתה, אתה מיקי, גם ביקרת באותה מרפסת, מה? (שתיקה)

קרטוש: דבר אלי מיקי. דבר אלי!

עו"ד רוזן: ביקרתי.

(והוא מתיישב לשולחן. מוציא מסמכים מתיקו. מניח על השולחן)

עו"ד רוזן: זו הצעה לקנות את הבניין.

קרטוש: מה היא עושה שם?

עו"ד רוזן: יושבת במרפסת. מסתכלת אל הים... שים לב, השקעתי הרבה מאמץ בפרופוזיציה הזאת.

קרטוש: אני אוהב את המבט הזה אל הים. הוא חזק. הכחול ימלא לה את הנשמה.

עו"ד רוזן: אתה לא שומע אותי קרטוש.

קרטוש: אז מה עשית שם? היא מעלה לך את המיצים, מיקי?

(שתיקה)

עו"ד רוזן: היא ביקשה ממני לתת לה ייעוץ מקצועי...

קרטוש: דבר. דבר אלי!

עו"ד רוזן: היא קיבלה הצעה לייצר אהילים על פי קיפולי הנייר שלה.

קרטוש: הניירות האלה!

עו"ד רוזן: זו הצעה רצינית. זה מפעל גרמני. והיא ביקשה ממני

להתעקש ולבוא לכאן ולהציע לך שוב את ההצעה

הזאת... אפילו שיפרתי אותה.

קרטוש: אני אוהב אותך, מיקי. שנינו נלחמים באותו דבר.

עו"ד רוזן: נסה להחזיר אותה הביתה, מכור את הבניין, שלם למישה

שווייחט ופתח דף חדש. הסכום יפה מאוד. תראה.

(קרטוש אינו טורח להסתכל)

עו"ד רוזן: הכסף הוא רציונאלי, קרטוש. אובייקטיבי. הוא יוציא

אותך מאיזה תעתוע ששקעת בו כאן בגלל השילר הזה...

קרטוש: הוא עושה אמנות. תשמע לי. מכל הארץ יבואו. אבל

העיקר - הילד.

עו"ד רוזן: גם הילד הזה, התעתוע הזה. כי גם זה עניין מטריד וצריך

להיפתר.

(קרטוש מפסיק לאכול. מנגב זיעה מפניו)

קרטוש: באיזה מובן הילד מטריד? לא, אני רוצה לדעת, באיזה

מובן?

עו"ד רוזן: איש מבוגר עם ילד לא שלו...

קרטוש: הילד נהנה אצלי. הוא אוכל. הוא ישן. משחק עם בירי.

מרגיש טוב מאוד! הוא מקבל הכל. הוא גאון! יודע

למה גאון? כי הוא שר בלב פתוח אל הבטן שלו. זה מה

שזה. רגש! הוא עוד לא נחנק ברעל שזורם לנו בדם. הוא

פתוח לגמרי.

עו"ד רוזן: נו, באמת, רעל...

קרטוש: רעל! אתה מזייע את אותו רעל, מיקי. כמוני. זה הרעל שראית אצל אבא. ראית אותו מתי שהיכה אותי. מתי שהיכה את אמא. מתי שעמדת ובכית כי לא יכולת לעשות כלום. וראית אותו זורם אליך מתי שהגנת עליו בבית המשפט. אחרי שהתפורר לו הבית שבנה. הקבלן הידוע. מלח הארץ! כמה ערבושים מתו לו שם? שלושה? וזה הרעל שזורם ממנו אליך ואתה ממשיך ונחנק ממנו יום יום בתוך התה עם הנענע שאתה שותה לבד בדירה שלך.

עו"ד רוזן: אני לא שותה תה עם נענע.

קרטוש: אתה מוכרח לשתות. למה אף פעם לא ראיתי אותך עם אשה, מיקי? מה כל זה אם לא הרעל שחוסם את הצינור אצלך. שלא יראו שגם אתה בוזמן. לחנוק את הבוזמן שלך. את הזרע שלך. אני מוציא, שופך, שופך כל הזמן. להתנקות. להוציא ואתה חוסם, חוסם, חונק. אל תמות לי, מיקי!! נשק אותי, נשק. שפתיים. אתה מת לי!

(עו"ד רוזן נרתע מקרטוש. שותק. קם על רגליו. מכניס את המסמכים לתיק העור שלו)

עו"ד רוזן: השקעתי הרבה מאמץ בפרופוזיציה הזאת, קרטוש.

קרטוש: תבוא הערב, תראה את הילד ותבין.

(קרטוש מזייע, קם על רגליו, מושך אליו את אחיו ומחבק אותו במגושם)

קרטוש: כל כך קשה לך מיקי, מיקי, מיקי...

(עו"ד רוזן מנסה להרגיע אותו ולהיחלץ מחיבוקו המיוזע)

עו"ד רוזן: די, קרטוש... די... די... אי אפשר לחיות כל הזמן במתח כזה.

(קרטוש מרפה ממנו)

קרטוש: תראה. אני מזייע כמו חמור... אני רק רוצה שתתרגש איתי, מיקי. אם תתרגש, תנשום. תחייה. אתה צריך לשמוע את הילד, כי מתי שאני שומע אותו הוא שוטף אותי מבפנים. הקול שלו מדויק, ניקיון שקוף. אתה יכול להבין את זה? הוא מוחלט הקול שלו... כמו הפצה. אתה יודע שהוא

עמד שם? בתוך הענן? מול סוף העולם? הילד שר משם. אני

מרגיש אותו. אתה יכול להבין את היופי הזה?

עו"ד רוזן מסתפק בחיוך עצוב ומניד בראשו לפרידה. שם טוב ואיגי נכנסים מהצד בכניסה רעשנית, צבעונית, נועלים נעליים צהובות ואלות בידיהם. ניגשים בצעד נמרץ אל עו"ד רוזן שכבר התרחק מקרטוש (

איגי: החוצה, מר רוזן!

עו"ד רוזן: סליחה?

איגי: אנחנו רוצים אותך עכשיו בחוץ. תזיז ת'תחת.

(ושם טוב לשם הדגשה, כבן דמותו של הארפו מארקס, לוחץ על כדורון שבקצה האלה שלו ופולט קול כשל צפירת מכונית. קרטוש פורץ בצחוק)

איגי: אתה מפריע להופעה, אז זוז! אתה באמצע. אתה תקוע!

(ושם טוב שב ותוקע בצופר שלו)

עו"ד רוזן: על זה אני מדבר, קרטוש. אתה לא שולט על מה שקורה

כאן!

קרטוש: למה? הם נהדרים. הכל הולך. שמחה, מיקי. שישתוללו.

(שם טוב מרים את ברכו כך שעו"ד רוזן מוצא עצמו אווז ברגלו של שם טוב כשהאחרון קורץ אליו ברוב משמעות. עו"ד רוזן משליך את הרגל ממנו והלאה בכעס)

עו"ד רוזן: מה זה לעזאזל!

איגי: אנחנו בהופעה, מותק. אתה בטח לא תרצה להישאר

ולהיחשף לאור הזרקורים.

שם טוב: לא היית רוצה שהחיים שלך יהפכו לנחלת הכלל.

איגי: יהפכו לחפץ. לכדור משחק.

שם טוב: כל אחד יוכל להסתכל עליך, לפרק אותך במיצי העיכול.

איגי: תהיה אובייקט.

שם טוב: תהיה סובייקט.

איגי: תהיה אחלה!

שם טוב: אנחנו נקרע אותך לחתיכות!

(קרטוש דופק על השולחן בצחוק. שם טוב קופץ על גבו של עו"ד רוזן ששב ומתנער ממנו)

עו"ד רוזן: קרטוש!

(קרטוש צוחק בפה מלא אוכל)

קרטוש: הם טובים. אתה מוכרח להודות.

שם טוב: היית אדיר.

איגי: היית כביר.

שם טוב: היית רוזן.

איגי: בראבו!

(ושניהם מוחאים כפיים בקולניות. עו"ד רוזן נפנה עם תיקו אל עומק הבמה.
קרטוש צוחק. קורא אחריו בפייסנות)

קרטוש: גם אני בידיים שלהם. כולנו בכיס שלהם.

(עו"ד רוזן כמעט בחוץ. איגי ושם טוב ממשיכים למחוא כפיים מאחוריו,
ולדימיר בפניו הנכאות קורא אליו מלמעלה)

ולדימיר: מר רוזן.

(עו"ד רוזן מרים את פניו)

ולדימיר: יופ-טפו-ימט.

קרטוש: נו, עזבו אותו. מספיק כבר.

(עו"ד רוזן יוצא החוצה. איגי ושם טוב ניגשים בהחלטיות אל קרטוש. מסמנים
לו באדיבות אבל בתקיפות לצאת מהבמה)

קרטוש: באתם לבעוט בי קצת?

איגי: חזרה אחרונה, מר בוזמן.

(קרטוש נוטל ז'קט ממסעד אחד הכסאות ולובש אותו. מהצד השני נכנס הילד
בחליפת העננים שלו, נכנס עם שילר הלבוש גם הוא כבר בחליפת הופעה.
השניים עומדים וממתינים שקרטוש יצא)

קרטוש: אני מת על העננים שלו... אני בידיים שלכם.

17. שירת הילד.

(איגי ושם טוב סרים הצידה. מפנים דרך לילד שנכנס לבמה. האור יורד ומתמקד בילד שמתייצב באמצע הבמה. הוא מתחיל לשיר. הוא שר את שירת האקפלה שלו. אותו שיר בו נפתחה ההצגה - "גלה רחמיך כי בשרי מת ודמי שותת" הפעם מתפתחת התמה המוזיקאלית במלואה. קולו של הילד עולה מעלה ומעלה מבחינת עצמתו הרגשית ויופיו. אבל בשיאה של השירה, בטקט הגבוה ביותר, "נשבר" פתאום קולו של הילד והוא מצטרף ונחנק. הילד עוצר בשירתו, מכחכח בכבדות, נבוך מאוד. הוא מחדש את שירתו, לא מההתחלה, אלא קרוב יותר לקראת השיא, אלא ששוב קולו "נשבר" והפעם אף מבלי שיאמץ את גרונו. הוא מנסה שוב לעלות ושוב קולו מצטרף ומתחלף. שילר וקרטוש מופיעים לידו)

קרטוש: מה? מה? מה קרה? מה? אתה לא מרגיש טוב? אתה חולה? שב... שב.

(הוא מושך כסא לעבר הילד. הילד מתיישב)

קרטוש: ראיתי מאה מקרים כאלה. אלף! זאת ההתרגשות לפני ההצגה. בירי, הפנס! אתה בטח לא שמרת על הגרון, זה מה שזה, שתית קר? חם?

(הילד מניע בראשו לשלילה)

קרטוש: אז מה עשית לו לגרון? משמשת אותו? צרחת? התרגזת על מישהו? כי הוא לא רק שלך, הקול שלך, הגרון. הוא לא. אתה שומע? שילמתי עליו... אל תבכה, אל תבכה! תירגע!

(בירי נכנס. נותן פנס בידי קרטוש. קרטוש נפנה אל הילד)

קרטוש: תפתח את הפה.

(הילד פותח את פיו וקרטוש מסתכל עמוק בגרונו עם הפנס. קרטוש מדבר תוך כך)

קרטוש: אם הוא היה חולה, הוא היה מדבר. הוא מבקש. תמיד מבקש. אין לו בושה. קיבל כל מה שרצה. בירי שיחק אתו שעות. רכבת לבירי על הכתפיים או לא רכבת? תסגור את הפה.

(והילד סוגר את פיו על הפנס כך שהוא מאיר את פנים לחייו כאהיל מנורה)

קרטוש: תשאיר בפנים. שיתחמם... חלב עזים הוא קיבל, מה לא קיבל? ביקש לישון עם אור. אתה עושה את זה נגדי? בגללי? משהו שעשיתי?

(וכמו מתחרט על שאלותיו, הוא מחבק את ראשו של הילד ומרפה ממנו)

קרטוש: חם לי, חם. אני מרגיש דפיקות לב...
(הוא רואה את עיניו של שילר)

קרטוש: מה עוד פעם אתה מפחד פתאום? מה?

שילר: אני לא מפחד.

קרטוש: אל תדאג. הוא ינוח. הוא יחזור לשיר. זה החוטים האלה בגרון... מיתרי הקול. כבר ראיתי פה זמרים... היה פה אחד, שירי נועם, שמעת עליו? הקול שלו נדפק כל ערב שני, היה שותה וודקה ונפתח לו פסנתר בגרון...

(ובעצמו הוא חוטף בקבוק מהשולחן, מוזג לכוס ומושיט לילד)

קרטוש: שתה.

שילר: מר בוזמן.

קרטוש: שישתה! שתה!

(הוא מוציא את הפנס מפיו של הילד ומשקה אותו מהכוס. כמעט בכוח. הילד משתעל. חלק מהנוזל נשפך על צווארו)

שילר: הוא לא אשם. זו לא מחלה.

קרטוש: אני בחיים שלי למדתי שתמיד יש אשם. חיידקים או בני אדם!

שילר: כאן אולי הטבע אשם.

(קרטוש נפנה מהילד)

קרטוש: מה? מה אתה מקשקש?

שילר: הוא מתבגר. אולי הקול שלו מתחלף.

קרטוש: לא במכה אחת! לא ביום אחד!... הקול שלו לא יכול להתחלף!

שילר: הילד הזה לא שונה מכל ילד אחר.

קרטוש: אחר! אחר לגמרי!... אני אקח אותו לרופא. אני אכניס את כל המדיצינה לגרון שלו.

שילר: רופאים לא יעזרו, מר בוזמן. הוא לא חולה. אין להם מה להגיד במקום שהטבע מדבר... אם זו לא דלקת, צריך להחזיר אותו לדודה שלו. הוא אבוד לנו.

קרטוש: מה אתה ממחר כל כך? מה אתה רץ? או שאתה לא רוצה שאני אגלה מה מתבשל לי כאן?

שילר: מה מתבשל כאן?

קרטוש: אתה לא תיקח אותו לשום מקום! אתה לא תעיז להתקרב אליו! הוא חוזר אלי הביתה. אלי. בירי! בירי! הביתה!

(בירי מופיע)

קרטוש: קח אותו הביתה בירי... אל תיתן לו לדבר. אף מילה. תן לו למצוץ סוכר ושימשיך לחמם עם הפנס...

(הוא מחזיר את הפנס הדולק לפיו של הילד והלה פונה ויוצא עם בירי. קרטוש חוזר פרוע אל השולחן שמואר עתה, מוזג לעצמו וודקה. שותה)

18. בוזמן והמצב בכנסיות לפני מאות שנים

(קרטוש שקוע בעצמו. שילר מבקש להתחמק בשקט)

קרטוש: אתה נשאר. לא גמרתי אתך. שב. שתה!

(שילר מתיישב תחת מבטו של קרטוש. הוא מוזג לעצמו כוס. קרטוש שותה ללא הבחנה. עייף מאוד. מאגרף אגרוף)

קרטוש: ככה חיברת אותי לילד. ככה. נכנס לי לעצמות, הקול שלו. אתה מרוצה שילר? ... חס לי. אני בוער. פעם הייתי מטפל בטיפוסים כמוך עם מקל.

שילר: אין פה מקל.

קרטוש: אני אשבור כסא ואשתמש ברגל שלו.
(שתיקה)

שילר: אז שבור כסא.

(קרטוש בוהה בעייפות סביבו, בטנו מתהפכת. הוא מסיט את הכוס ממנו והלאה)

קרטוש: אתה יכול להזיז את הכוס הזו במבט, שילר?

שילר: בלי לגעת?

קרטוש: במבט. בכוח הרצון. נסה... נסה.

(שילר מסתכל בכוס. הכוס אינה זזה. קרטוש מגחך, מניח בעייפות את ראשו על השולחן)

קרטוש: מאז שאני ילד אני מנסה... מחכה לאיזו הוכחה שיש כוח כזה, אחר... מה אני מחפש בקול של הילד? מה אני מחפש? את אותו כוח.

שילר: יהיו אחרים.

(שתיקה)

קרטוש: הוא היה מאושר. רגע לפני, בחליפת העננים הקטנה שלו. לא פחד. לא היו לו דאגות... גם אני הייתי ילד, רך ורזה, עד שבא העגל. סיפרתי לך איך הורגים עגל קטן, שילר? אני אספר לך. על החוף מתכנסים כל הורגי העגל. הקבלן חיים בוזמן והחברים שלו מהצבא והשירים

שלהם, והשמש שלהם, על חוף הים. ויש עגל קטן והאש
כבר מוכנה במדורה. יודע איך הורגים עגל קטן, שילר?
אני אספר לך. לוקחים קרש ומורידים על הראש שלו.
עגל טוב שיודע שככה צריך לקרות... ובזמן רואה אותי
תקוע, ילד בן שמונה שהלב שלו קופץ זוועה, והוא קורא
לי - בוא תראה. תלמד את העבודה. כי יום אחד תצטרך
לטפל בחיה שלך. והוא תופס אותי ככה בצוואר. ואמא
צועקת - תעזוב אותו, את הילד, אבל רק צועקת והילד
כבר רוקד. נתפס.

(וקרטוש בתוך תיאורו המדומדם תופס את צווארו של שילר בכוח)

קרטוש: הילד שלי יהיה גבר, אומר בזמן. אין מה לפחד. יראה
וילמד. והנשים על הסלט והגברים בשירים ובזמן מוציא
סכין ואז זיפ! לרוחב הצוואר, דרך כל הסחוסים, והדם
יוצא שחור ומלא בועות... והוא דוחף את הראש של הילד
שצורח כמו שחוט, ככה! ככה! תראה ותהיה גבר!

(וקרטוש תוך תיאורו הודף מבלי משים את ראשו של שילר כלפי השולחן. מועד
את פניו לתוך צלחת, אינו מבחין בתוצאות מעשיו בלהט סיפורו)

קרטוש: והראש תלוי על חתיכת עור ונוזל דם וריר והלשון כחולה
ועבה, תקועה בין השיניים והקול שמחרחר בתוך החיה,
והגוף עוד קופץ על הספסל. הרגליים עוד בועטות, דקות
כמו של ילד רזה, אבל העיניים כבר עיוורות, מתות. זוהי
חיה מתה. תראה ותלמד.

(ורק אז קרטוש מרפה מאחיזתו בשילר. שילר מזדקף בכסאו בפנים ריקים
ומרובבים. קרטוש נוטל מפית ומתחיל לקנח את פניו. שילר דוחה את ידו
ומקנח את פניו בעצמו. קרטוש מתנוודד בכיסאו שיכור ועייף)

קרטוש: זה היה אבא שלי. בזמן בשרשרת בזמנים... חשבת לנצח
אותם, שילר?

שילר: הם כבר לא מפחידים אותי.

קרטוש: לא? זה רע. רע מאוד. יודע למה רע? יודע למה? כי זה
סימן שהרעל עבר גם אליך.

(והוא כמעט נשמט מתחת לשולחן מתוך שיכרות ועייפות)

קרטוש: הילד, אם לא יהיה לו קול, גם הוא יתמלא ברעל. צריך להציל אותו, את הקול שלו...

(שילר מאופק מאוד)

שילר: זה קל. פעם זה היה קל.

קרטוש: מה פעם?

שילר: פעם בכנסיות לא השתמשו בנשים. הילדים היו שרים את התפקידים של הנשים. רק ילדים.

קרטוש: ילדים קטנים.

שילר: לא. ילדים גדולים. כדי לשמור על הקול, היו מסרסים אותם.

(קרטוש פורץ בצחוק חנוק ומפסיק)

שילר: הם היו אינסטרומטליים, כמו רוב האנשים בעצם... היו מסרסים אותם והקול היה נשמר.

(קרטוש נופל מכיסאו לרצפה. שילר ממשיך לשבת זמן מה ללא תנועה ואז קם בבת אחת ויוצא. קרטוש אינו נראה מאחורי השולחן. לאט לאט, מתחילה הכוס ונעה לאורך השולחן. נעה ללא שאיש יגע בה, נעה עד לקצה השני של השולחן. עד שהאור יורד)

(חשכה מוחלטת על הבמה. בהדרגה מתחילים להישמע קולות "ריאליסטים" - ברז שנפתח ונסגר, מים זורמים, תנועה של חפץ כלשהו הנע באגן מים, רחש הזזה של קופסאות פלסטיק, טלפון רחוק מצלצל, שפופרת מורמת אי שם. אור אדום נדלק. התאורה כשל חדר לפיתוח צילומים. האור האדום מאיר בעיקר שלושה צילומים גדולים שזה עתה הוצאו מאגן הפיתוח והם נתלים ליבוש באטבים על ידי שוטרת. שוטר ניצב לא הרחק משם, סוקר את הצילומים. השוטר והשוטרת הנם איגי ושם טוב, אבל עקב לבושם, תסרוקתם השונה והתאורה האדומה והמעומעמת קשה לזהות אותם. שלושת הצילומים הנם של- קרטוש מימין, הילד בתווך ומשמאל גבר מקריח בגיל העמידה שטרם ראינו עד כה. השוטרת מתעכבת תוך התליה על צילומו של הילד)

השוטרת: כמו מלאך מצוייר... משהן פסיכי לגמרי, לא?

השוטר: הילד גר אצל בעל המועדון, זה בצד ימין. בלילה של השניים עשר לשישי בעל המועדון חוזר שיכור הביתה, יושב ושותה עם הילד עד שהקטן מתחרפן לגמרי.

השוטרת: סדומי?

השוטר: הרופא בדק ואמר שלא. הרקטום נקי, אבל לכי ותדעי... ובשעה שלוש בערך, בעל המועדון יורד על הברכיים ומנשק לילד את כפות הרגליים.

השוטרת: זה הילד סיפר לכם?

השוטר: בעל המועדון.

(השוטרת מתעכבת ליד הצילום השלישי, מוסיפה אטבים לאחוז בצילום)

השוטר: ד"ר פסחוב... טיפוס שחור, מפוקפק כמו הלילה, עולה חדש כבר עשרים שנה. בשעה שלוש וחצי מגיע בעל המועדון והילד לקליניקה שלו, לחור שהוא גר בו ומבקש ממנו, אולי מאיים עליו, אני עוד לא יודע, לסרס את הקטן.

השוטרת: העולם הזה חולה, אני אומרת לך...

(היא מסירה את הכפפות בהן עבדה ומתחילה להתיר את שרוכי חלוקה)

השוטר: חכי. בעל המועדון והד"ר השחור כנראה הכירו לפני זה, לא יודע מה ואיך, הילד עצמו לא מבין, שיכור מידי, מעורפל, צוחק, מה הוא מבין מהחיים שלו? בשעה

ארבע וחצי - ההרדמה וד"ר פסחוב מסרס את הילד.
הוא גומר לנקות את הידיים, לזרוק את הכפפות ובעל
המועדון נכנס לשירותים וחותך לעצמו את הוורידים
בידיים וברגליים... הד"ר צריך לטפל גם בו, ועוד הוא
מנסה לנקות את הדם בשירותים וכבר השעה שבע בבוקר
והד"ר מזיע ומגיעה המנקה ומוצאת את כולם ומתחילה
לצרוח והד"ר מכניס לה בראש שלא תצעק...

(השוטרת צוחקת, מנידה בראשה בבחילה, מסיימת לקפל את חלוק העבודה
שלה ומתמתחת)

השוטרת: העולם חולה. אכלת את המופלקה אצל התורכי? יש לו
עוגות לא מהעולם הזה.

השוטר: גם אני רעב מת.

(השוטרת שולחת ידה ומושכת בחוט. האור האדום כבה. אור עולה במקביל
על השולחן הגדול. שילר יושב ליד השולחן, כנראה צפה בסצנה ועתה הוא
מהורהר. שם טוב סמוך לשילר ומתחיל לפרוף את כפתורי חולצת השוטר שלו)

20. סאהיב סטנלי - הויסקי של הלבנים לדפוק אותו לגמרי

שם טוב: אתה רוצה לראות עוד פעם?

(שילר מניע בראשו לשלילה. איגי מצטרפת גם היא לשולחן, חולצתה כבר פתוחה. בגדי שני השחקנים מונחים על הכסאות. שילר מגיב למראה פניהם)

שילר: אתם חושבים שלי לא כואב?

איגי: לא אמרנו כלום.

שילר: זה המבחן שלנו. יש מי שנעלם ויש מי ששורד. זה הרגע.

שם טוב: אנחנו שקטים כמו חרגולים.

שילר: אני אומר - להמשיך. עם הכאב, עם הצער, להמשיך לבנות את המופע שלנו. כי קודם כל - הוא שלנו. המועדון פתוח, ההצגה נמשכת. עד עכשיו עבדנו על קטעים אבל החוט המקשר של הסיפור היה חסר, אבל עכשיו אפשר להתחיל לראות אותו, אפשר להרגיש עלילה של הצגה שלמה. זה צריך לרגש אתכם.

(בירי נכנס מאחור נושא קטע של שלט ניאון. אותים גדולות - שמ - קטע מתוך המילה שמיים. הוא מחבר את השלט לחשמל לראות את תיפקודו ובמהלך התמונה הוא נדלק וכבה חליפות. דומה ששילר אינו מצליח להשיג את תשומת לבם של איגי ושם טוב, שלובשים חלוקי רופאים)

שילר: היי, אתם מזדיינים עכשיו?

איגי: רק בבקתה שלנו, בחושך, סאהיב סטנלי.

שילר: כי אני צריך אתכם מרוכזים עכשיו. הסיפור של ההצגה הולך ככה: בעל מועדון, בהמה ידועה, תפוח רקוב מהעץ של אבא שלו, נוטש את החזיריות האופייניות שלו ומתאהב בקול של ילד. האשה עוזבת את הבית. הילד שר. מאבד את הקול. בעל המועדון יורד מהפסים ומסרס את הילד. הילד יוכל לשיר. אבל בעל המועדון מתמלא רגשות חרטה ואשמה, מנסה להתאבד. אגדה מודרנית. פיגמליון הפוך... איך זה מצלצל לכם? אני רוצה לשמוע את הזוויות שלכם. לשמוע הערות.

שם טוב: אנחנו לא לדעת, סאהיב סטנלי, אנחנו רק בחושך.

איגי: אין ראש, סאהיב סטנלי. הוויסקי של הלבנים לדפוק אותנו לגמרי.

(שתיקה)

שילר: גם לי כואב!

(איגי מחווה אל שילר, פונה ב"פליאה" אל שם טוב)

איגי: גם לו כואב.

איגי: מרגישים.

שילר: אני מדבר על בידור מהדרגה הגבוהה. הופעה בתוך הגוף החי. נקרא לה מועדון שמיים, או רק שמיים. מה אתם אומרים? זה יהיה הסיפור שלנו כאן. עם המשתתפים האמיתיים. כולם. עם וולדימיר... איפה וולדימיר?

בירי: הוא בוכה מאחורה.

שילר: עוד פעם בוכה?

בירי: כמעט הכנסתי לו סטירה מעצבים.

שילר: השיא היה יכול להיות אם קרטוש בעצמו היה מופיע כדי לגלם את עצמו. תארו לכם. לא כל יום מוצאים שחקן עם איכויות כאלה... אקספרסיבי. אמיתי. תארו לכם. ורד בהופעה חיה. מופע אהילי הנייר. עו"ד רוזן בתפקיד עצמו. זה מזכיר לי, איגי. את שומעת? בסיפור של הסרוס, בסוף, מתי שאת מזכירה את המופלקה של התורכי תוסיפי עוד שמות - טחינה של... לא יודע. כל מה שיכול לחזק את התחושה הריאליסטית.

(איגי מסתכלת בו בדממה, ניכר שאינה רוצה להגיב, אבל אינה מתאפקת ומחזירה בציטוט)

איגי: תחת האצטלה של הריאליזם מצטיירת המציאות כאמת, אבל אין זיוף גדול מזה.

(שתיקה)

שילר: אללא או - אכבר. לכו לעזאזל.

(לבושים בחלוקי רופאים איגי ושם טוב פונים ויוצאים. בירי מתקרב באיטיות אל שילר)

בירי: אני, יש לי שאלה, אם יש לך זמן... לא, אני שואל, כבר ביקשתי, אולי גם אני, אולי תמצא לי תפקיד בשבילי. על הבמה אני מתכוון. כי אני אולי לא שחקן, אבל אני, פעם מישהו אמר לי, יש לך פרזנס. ככה הוא אמר.

שילר: אמר לך פרזנס?

בירי: אני לא יודע מה זה הפרזנס הזה, אבל אם יש לי אותו, אולי אני גם יתאים לשחק.

שילר: אתה גדול בירי.

בירי: אמרו לי...

שילר: למה לא. היום כל אחד מתאים.

(נראה וולדימיר בצד הבמה, מצמיד ממחטה גדולה לאפו)

שילר: וולדימיר! תפסיק לבכות כל היום! אנחנו ממשיכים.

וולדימיר: (רוסית) בגלל הילד.

שילר: מה?

וולדימיר: (רוסית) הילד.

שילר: בראבו, אתה טוב, וולדימיר. כל כך טוב, שאתה מצליח לעבוד אפילו עלי. תשמור את הבכי למופע שלך. אתה לא צריך להתאמן עליו כל כך הרבה. אותי שיכנעת.

(והוא יוצא. וולדימיר, אחרי השתהות גם הוא יוצא)

21. פוסט - מורטום

(הבמה ריקה. נכנס עו"ד רוזן. הוא לבוש חליפה מוקפדת כהרגלו ואוחז בתיקו. נע בזהירות פנימה. נוכח שאין איש. מציץ בשעונו. נפנה אל השולחן הגדול ומניח עליו את תיקו. אחרי הרהור קצר הוא נוטל שלושה כסאות ומציב אותם זה לעומת זה. מוציא מתיקו בלוק נייר צהוב ועט מאיכות משובחת ומתיישב על אחד מהכיסאות. ההמתנה מתארכת מעט. עו"ד רוזן נוטל את העט ומנסה להעמידו על קצה אצבעו. אחרי כן מנסה להעמידו על מצחו ואפילו מצליח. אז העט נשמט לרצפה. עו"ד רוזן גורר אותו אליו בקצה נעלו, לוכד אותו בין נעליו ואחרי השתהות, במבצע אקרובאטי לא מבוטל, הוא מעלה את ברכיו ונעליו כלפי מעלה ותופס את העט בפיו מבלי להתכופף. בדיוק בנקודה זו נכנסת ורד מעומק הבמה. עו"ד רוזן מבחין בה באיחור קל ומנתר על רגליו נבוך מעט, מרכין ראשו בברכה. ורד לבושה פשוט אבל בטעם. היא מסתכלת סביב שמא נמצא מישהו נוסף על הבמה)

עו"ד רוזן: לבדך, ורד?

ורד: לא, הבאתי אותו.

(היא מרמזת בידה ופנימה נכנס הילד. הילד לבוש היטב. מאופק, מסורק למשעי ורק הליכתו הזהירה וההיסוס בתנועותיו מסגירים במשהו את שעבר עליו. עו"ד רוזן מחווה על הכסא מולו. ורד אוחזת בזרועו של הילד ומסייעת לו להתיישב. מסתכלת עדיין מסביב)

ורד: המועדון סגור?

עו"ד רוזן: שילר רוצה להמשיך. אני לא יודע.

(הוא מחווה כלפי הילד)

עו"ד רוזן: הוא גר אצלך עכשיו בבית?

ורד: ככה חשבתי שצריך, וגם הדודה שלו ביקשה...

עו"ד רוזן: אני מאוד מעריך את זה. מאוד.

(העוויה חולפת על פני הילד)

עו"ד רוזן: כואב?

הילד: לא.

(ורד מתיישבת על הכסא השלישי)

עו"ד רוזן: הייתי אצלו ביום שלישי.

ורד: כן.

(שתיקה קצרה והוא נפנה שוב אל הילד, מחייך באמפטיה)

עו"ד רוזן: אתה יודע, אני העורך דין של קרטוש... ורציתי, אם תסכים, לשאול אותך כמה שאלות, באופן, אה, בלתי רשמי, נקרא לזה...

(הוא מציץ לעבר ורד)

עו"ד רוזן: לא הייתי נפגש איתך אם ורד לא הייתה מסכימה ונוכחת. זה ברור, כי אסור לעורכי דין לדבר עם, אה... יש כללים. אתיקה מקצועית קוראים לזה...

ורד: הוא לא היה מוכן לענות לשוטרים... גם לא לחוקרת. פסיכולוגית כזאת.

(עו"ד רוזן עושה תנועה מרגיעה בידו)

עו"ד רוזן: אני גם האח של קרטוש... אני פשוט רוצה להבין. (והוא צוחק בעצבנות. קשה לו להגיע לעניין עצמו)

עו"ד רוזן: תגיד לי, מתי שנכנסת לקליניקה של ד"ר פסחוב, ידעת לאיפה אתה נכנס?

(הילד אינו מגיב)

עו"ד רוזן: הוא, קרטוש, הכריח אותך להיכנס?

הילד: לא.

ורד: הוא היה מטושטש לגמרי.

(עו"ד רוזן שוב עושה תנועה מרגיעה בידו)

עו"ד רוזן: אז לא התנגדת.

הילד: לא.

עו"ד רוזן: טוב. אגב, אתה כועס על קרטוש?

הילד: אני לא יודע.

עו"ד רוזן: ה קשה, ואני מתנצל מראש. אתה יודע מה המשמעות של מה שקרה לגביך?

ורד: הוא ילד, מיקי.

עו"ד רוזן: אני אשאל אחרת... אתה יודע, גבר ואשה, כשהם ביחד, והם מבקשים... מבקשים לבטא את האהבה שלהם... הם, יש אפשרות שיקיימו מגע מיני...

הילד: שיזדיינו.

עו"ד רוזן: אני רוצה להתעכב כאן רגע. היכולת של גבר להוליד קשורה, בין היתר, לתפקוד האשכים... כמובן שאם אין לו אשכים, מכניזם המגע לא יוכל להתבצע במלואו, כלומר... אתה מבין את זה?

הילד: כן.

עו"ד רוזן: כן, אבל האם אתה מבין את המשמעות לגביך. אני מתכוון, שאתה בעצמך לא תוכל להוליד.

(שתיקה)

הילד: אני אוכל לשיר.

עו"ד רוזן: בטח, אבל זו קטגוריה אחרת. אני מתכוון ל... לאהבה, לממש את הרצון להתאחד, לתשוקה... סליחה, אני נסחף. סתם מבלבל. אתה לא יכול לענות על זה. אתה לא צריך.

ורד: ואתה, מיקי? אתה יכול לענות על זה?

(שתיקה)

הילד: אני אוכל לשיר.

עו"ד רוזן: אתה תשיר.

(שתיקה)

עו"ד רוזן: לא שקיוויתי להרבה מהשיחה הזאת... הרי הכל ברור בסופו של דבר.

ורד: ברור?

עו"ד רוזן: העובדות ברורות. השאלה שנשארת היא של פרשנות. כי החוק לא מאפשר לנו מרחב תמרון גדול...

(והוא מדבר אל ורד כמשוחח עם מתמחה במשרדו, ואולי רק מהרהר בקול)

עו"ד רוזן: אולי בטיעונים לעונש אפשר יהיה לצייר את הדינאמיקה שהובילה אותו... את התהליך הפטאלי של איש שהתמכר לדמיונו וניתק מהמציאות... לחזק את הזרעים הטראגיים של קרטוש... אבל כל זה רק צבע.

ורד: אני רוצה שתראה משהו, מיקי.

(והיא קמה אל הילד, מקימה אותו מכסאו, רוכנת לידו ומתחילה להסיר את מכנסיו. פני הילד אל רוזן. תחבושת גדולה כרוכה סביב מותניו ורגליו כחיתול)

ורד: אני רוחצת אותו כל יום. אפילו החלפתי את התחבושות בעצמי...

עו"ד רוזן: לא צריך, ורד.

ורד: אני רוצה שתראה.

(היא חושפת את מבושיו של הילד. עו"ד רוזן מסתכל רגע בילד ואחר מסב את ראשו)

ורד: אני מראה לך רק בגלל שהזכרת טרגדיה... אני מבקשת שתסתכל, מיקי. כדאי שתסתכל.

(אבל עוד רוזן אינו מסתכל וורד מתקינה מחדש את מכנסיו של הילד)

עו"ד רוזן: אני מקווה שאת מבינה את... את האחריות שאת נוטלת על עצמך עם הילד.

ורד: אם לא אני, מי יטפל בו? שאלה של אחריות, מיקי? אולי אתה תטפל בו?

(עו"ד רוזן שואף אויר וכמו במאמץ גדול עונה ברצינות גדולה)

עו"ד רוזן: אם צריך עזרה, אני מתכוון, אני אהיה כשתצטרכי...

(ורד משתהה רגע, מעבירה יד על לחיו של עו"ד רוזן ואז נוטלת את ידו של הילד ופונה להסתלק מהבמה. עו"ד רוזן נותר לשבת רפוי בכיסאו)

22. פיגמליון

(פנימה מעומק הבמה נכנס שילר, אוהז בערימת תלבושות בידי, לבוש בבגדי הופעה)

שילר: מר רוזן!

(עו"ד רוזן קם על רגליו, שילר מניח את התלבושות על אחד הכיסאות)

שילר: אתה רואה? אנחנו מנסים להמשיך בדיוק כמו שקרטוש רצה. בידור בלי קשקושים, אבל איכות. תספר לקרטוש. הוא ישמח.

עו"ד רוזן: הוא בהסתכלות עכשיו.

שילר: אה, הפסיכולוגיה. אתם מכינים את המשפט?

(עו"ד רוזן אינו עונה. הוא מכניס את בלוק הכתיבה והעט שלו לתיקו)

שילר: הטלת מום קוראים לזה?

(עו"ד רוזן נראה מסויג מאוד. סוגר את תיקו)

עו"ד רוזן: הטלת מום, התאכזרות, תקיפה... ויש עוד.

שילר: אותי משפט כזה מרתק, למרות שלפי דעתי, החוק מוגבל מידי מכדי להציג במסגרת שלו את הצד של קרטוש.

עו"ד רוזן: אי שפיות זמנית יכולה להכיל הרבה.

שילר: אבל זו החמצה! ההצדקה של הסירוס היא אסתטית... כי מה עשה קרטוש? מה עשה?... אני קורא לזה מעשה של היפוך פיגמליוני.

עו"ד רוזן: בית המשפט לא יראה בעין יפה את ההתייוונות של הטיעונים שלי.

שילר: שילכו להזדיין! תשמע. פיגמליון פיסל אשה, התאהב בשיש וביקש מהאלים שיהפכו אותה לבשר ודם. קרטוש הפך את הסדר: את הילד החי ראה כיצירת אמנות, כי בתמצית, הילד הוא הקול המדהים שלו ובו התאהב ואותו רצה לפסל... תחשוב על זה כמו סיפור, מר רוזן, אגדה עתיקה. זהו סיפור מושלם. איש ימי ביניים בנשמה התאהב במה? בקול! בשיר! זהו מחזה, מר רוזן. זוהי הצגה.

עו"ד רוזן: זה חומר מעניין, אבל לא עבור בית המשפט אותו שלחת להזדיין.

שילר: עזוב, סלנג. אל תיקח ללב.

עו"ד רוזן: אבל בית המשפט עשוי להתעניין באפשרות שתעלה הסנגוריה - על ניסיון להדחה לפשע, מה דעתך, שילר?...
ואותו מדיח לדבר עבירה ישורטט, למשל, כצעיר מרדן
בעיני עצמו, שבחר לתקוף את הזעיר בורגנות שלו עצמו
דרך הביצים של ילד והמוח של איש מבוגר ורגיש... מה
יטען המדיח לפי דעתך, שילר? מה הוא יטען?

שילר: הוא יטען בזכות חופש היצירה.

(עו"ד רוזן פורץ בצחוק של תעוב)

עו"ד רוזן: בית המשפט לא עוסק באסטטיקה. הנושא שלו הוא
דווקא האתיקה. משהו שנעלם כאן לגמרי. לגמרי!
טינופת. איפה אתה שם גבולות. איפה הגבול!?

שילר: איננו, מר רוזן.

עו"ד רוזן: לא! לא, נבלה! אנשים נהרסים ואתה חוגג. לא! לא הכל
מותר!

שילר: אני רק מסתכל, רושם, מפרש, אי אפשר להאשים אותי...
זהו בידור.

עו"ד רוזן: נראה איך בית המשפט יתייחס לפרשנות ה"אסתטית"
שלך, למניפולאציות שלך. הנה, פתאום אתה מזיע. מפחד.

שילר: גם זה - בידור.

(ותוך כך נכנס בירי לבמה, פונה אל שילר בלי שים לב לסיטואציה)

בירי: תראה אותי, מר שילר. בלי כלום השארת אותי בהצגה
שלך... יש לי תפקיד. יש לי פרזנס.

שילר: צודק! לווה את מר רוזן החוצה.

(בירי נפנה מייד אל עו"ד רוזן, מניד בידו כמורה לו להסתלק. עו"ד רוזן אינו
מספיק להגיב וכבר בירי תופס אותו בצווארון חליפתו ו"מוליך" אותו החוצה.
שילר משתהה רגע. נדמה לרגע כי השיחה השפיעה על שילר אבל הוא
מתאושש, נפנה לכיוון אחר מוחא כפיים וצועק)

שילר: הקטע הבא! אנחנו ממשיכים! המספר הבא! ולדימיר!
חושך! חושך! פרחים!
(חושך יורד על הבמה)

23. החיים הטובים

ולדימיר נכנס פנימה, מגלגל לפניו מיתקן על גלגלים. המיתקן הינו מיכל מים קטן ומנורת ספוט. הוא מציב אותו בפנית הבמה כקוסם המתכוון למופע. את מעשה מיקומו של המיתקן והמשך פעילותו הוא עושה תוך פזילה לכיוונו של שילר שמנחה אותו משולי הבמה)

ולדימיר: פרחים!

(ומצד הבמה נכנס גידול פרא מעוטר פרחים, נע קדימה. זו הרקדנית שעתה לבושה בבגד צמחי זה. היא מתייצבת בנקודה אליה מצביע ולדימיר)

ולדימיר: כסאות! ז'קט!

(בירי דוהר לבמה, אחוז בשני כסאות נוח בידי וז'קט. הוא מציב את שני הכיסאות במקום אליו מסמן ולדימיר)

ולדימיר: בריכה!

(והוא מחבר את מנורת הספוט לחשמל ומכוון אותה כלפי אגן המים שהביא. שילר בצד מרים ידו כלפי הפנסים בתקרה והם כבים. התאורה העיקרית מקורה עתה בספוט: עקב תנועת הגלים הזעירים באגן, מוטלים על הקירות ועל פני כל הבמה קווים נעים וזוהרים של מים. באחת הפכה הבמה לגן ולשפת בריכה. שילר משלים את הרושם הזה כשהוא נע אל מרכז הבמה וסמוך לכיסאות הנוח, מתבונן אל הרצפה כאל מים נעים בבריכה, רוכן ו"משכשך" ידו במים. בהתאמה מלאה משכשך ולדימיר, שכמעט ונעלם בחשכה, את ידו שלו באגן המים וקווי המים הזוהרים מתערבלים על פני הבמה)

ולדימיר: פסל גן!

(מוזיקה תואמת נשמעת. אור נמוך עולה על ראשו של הפיל המונגולי. התאורה על הפיל מדגישה את קישוטיו המוזהבים ועיניו הנוצצות. הוא נראה עתה כפסל גינה על שפת בריכה. בירי מוביל את קרטוש אל אחד מכיסאות הנוח. קרטוש רפוי, מסורבל כאיש הנמצא תחת השפעת כדורים. בירי מושיב אותו בכסא נוח ומסתלק משם. שילר מוחא כפיים לעבר ולדימיר להודות לו על העבודה המצוינת)

שילר: בראבו, מאסטר. בראבו!... תשתה משהו, קרטוש?

(הוא נפנה הצידה ופותח את דלת המקרר. מסתבר ש"בומבה" גם הוא נחת לתוך הגן בחסות החשיכה. המקרר מואר מבפנים)

שילר: בירה? מיץ? וודקה?

(קרטוש אינו מגיב. שילר מוזג לעצמו כוס משקה, סוגר את דלת המקרר ונפנה חזרה אל קרטוש. האחרון, עיניו תקועות בפיל, ראשו מוטה הצידה)

שילר: אתה מסתכל על הפיל... פסל נהדר. העין שלו עוקבת אחר כך לכל מקום שאתה זז, כאילו חי. מה מתאים יותר מפיל בערב קיץ בגן, על שפת הבריכה?

(קרטוש אינו מגיב)

שילר: אני מברך אותך על השחרור, קרטוש. כל הכבוד איך האח הוציא אותך. אי שפיות זמנית. הפרעה אישיותית, כל הכבוד. אין מה לדבר - עשה עבודה נקייה... איש מאוד יעיל, האח. כשצריך. יש לו כשרון. אבל בינינו, בית המשפט והפסיכיאטריה הם לא הבמה שלך. הבסיס שלך הוא המועדון. הוא הבמה. הוא המופע.

(קרטוש אינו מגיב. נראה אטום. ספק אם הוא שומע)

שילר: אתה שומע אותי, קרטוש?... כי תשאל את כל מי שאתה רוצה, כולם יגידו לך שאתה צריך לחזור לעניינים, לבמה עצמה. לא מאחוריה - לפניך, עליה. אתה והילד איתך.

(קרטוש אינו מגיב. שילר מגלה סימני קוצר רוח. מנופף בידו לעבר הפרחים)

שילר: תזוזי קצת!... גלי יוזמה!

(וגידול הפרא הצמחי, הלא הוא הרקדנית, נע ממקומו למקום אחר על שפת הבריכה)

קרטוש: איפה הילד?

שילר: אשתך טיפלה בו, ואני כבר דיברתי איתו, הצעתי לו לחזור ולהופיע... הוא ישר שאל "כמה". זה דור חדש. ישר לעניין.

קרטוש: הוא עוד סובל?

(שילר נבלם בתנופה שלו. מהרהר רגע)

שילר: אם הוא סובל?... אני לא יודע.

קרטוש: שמעת אותו שר?

שילר: תאמין לי, הוא אוכל מהצלחת של אלוהים. תשמע, אני אומר - זה הזמן לעשות הופעה גדולה. מסכמת. להוכיח טענה. הטענה שלך, בעצם - כי קול כזה לא יכול ללכת לאיבוד... וכדי לטעון טענה אתה צריך תיאטרון. אתה

צריך זמן. אתה צריך דרמה! זה הסיפור שלנו. נעשה הצגה ואתה תגרום לאנשים לבכות. הם ישמעו את הילד והלב ישבר להם מכאב התענוג. ינשקו לך את הידיים בפתח. כן. על הסירוס. כן! ותאר לך את ההתרגשות באולם. שניכם על אותה במה. האנשים עצמם. כי אני אומר, שום דבר לא יכול לנצח את המציאות. את החיים עצמם. אז בוא נעלה אותם חי לבמה. בוא נערבב אותם עד לעצם. למה לתווך? למה שחקנים? כולנו שחקנים. הפרזנס שלך, השירה של הילד – אני כבר יכול לראות את הכותרות בניאונים.

קרטוש קם באיטיות מכיסאו, עומד על שפת ה"בריכה ומסתכל ב"מים". אחרי זמן מה הוא רוכן על ארבע ונוגע בזהירות ב"מים". ולדימיר, בהתאמה מלאה, משכשך את ידו באגן ושוב מוטלים חוטי אור מרטטים על הבמה. שילר נחפז אל קרטוש כשמגבת בידי, נותן לקרטוש כדי שיקנח את אצבעותיו)

קרטוש: אולי הוא לא יסכים, הילד.

שילר: הוא יסכים! הוא לא יוותר על הכסף. כי זו הצלחה של חודשים, והוא יודע את זה. אחרי הסירוס, מה נשאר לו? רק לשיר. הוא ילד חכם. הוא יודע שהוא צריך למכור נכון את הטרגדיה שלו. ומה יותר טוב מאשר לחזור עליה מידי ערב, במועדון שמיים, רבותי! שיישרף העולם.

(שתיקה)

קרטוש: אני צריך לבקש ממנו סליחה.

שילר: ברור. ברור. אבל קודם אתה צריך להיות מוכן, קודם נראה אותך משתלב.

קרטוש: אה?

שילר: הקהל צריך להשלים קו. הוא סקרן לגביך. הוא רוצה למלא חללים. הוא משתוקק לפסיכולוגיה.

קרטוש: אה?

שילר: המספר הבא!

(ופנימה בצעד נמרץ מסתערים איגי ושם טוב לבושים בחלוקי רופאים. הם עוצרים מול קרטוש ובוחנים אותו במבט "מקצועי")

איגי: מה שלומך, מר בוזמן? ... איך אנחנו מרגישים היום?

(קרטוש בוהה לעברה)

איגי: בסגור?

שם טוב: רק להשגחה.

(שם טוב מוציא פנקס קטן מכיסו ומעיין בו)

איגי: אני רוצה להתמקד שוב במה שקרה, מר בוזמן. בילד

וכל השאר...

שם טוב: לפני חודש ביקשת להיפגש איתו...

איגי: מה היית רוצה שיקרה בפגישה כזאת?

(קרטוש ממלמל משהו בקול חלש. שם טוב רוכן לכיוונו)

שם טוב: לטאה. שיהפוך ללטאה?

איגי: אני לא שומעת!

שם טוב: הוא רוצה להפוך ללטאה. לשנות את כיוון הזמן, הוא

אומר.

(איגי לרגע נראית כמי שאיבדה את שיווי משקלה, אבל היא חוזרת לעצמה

נראית כנהנית הנאה גדולה מיכולת ההבחנה שלה)

איגי: הוא מתכוון לזנב הלטאה, נכון, מר בוזמן? אם הזנב

נחתך, הוא גדל מחדש... מה שלא יקרה, נכון?

(קרטוש מנסה לדבר אבל אינו מצליח להוציא קול)

איגי: סליחה, אני לא שומעת. אתה מוכן להרים את הקול,

בבקשה?

(אבל קרטוש אינו מנסה לדבר שוב)

איגי: המצב הפסיכוטי הוא קריטי באבחנה שלנו, מר בוזמן.

היכולת שלך להבחין בין טוב לרע, בין המציאות והעולם

הפנימי שלך. אתה עוקב אחרי?

(קרטוש שקוע בעצמו. המום מהחקירה. שילר עוקב מהצד כבמאי העוקב

אחרי שחקניו)

איגי: אני רוצה להוריד כפפות, מר בוזמן. תקן אותי אם אני

טועה. תקופה ארוכה לא ראית בילד כבן אדם ממש. אני

מתכוונת - עם אופי ורצונות משלו.

- שם טוב:** ישות ריבונית, אוטונומית.
- איגי:** אולי היתה כאן העתקה של דפוס יחסו של אביך אליך.
- שם טוב:** ראית את הילד כהשתקפות של המחשבה שלך...
- איגי:** של הרצון שלך.
- שם טוב:** הכרת אותו בעיקר בפריזמה שלך.
- איגי:** ולכן גם הרגשת שהייתה לך זכות מלאה לעשות בו כרצונך....
- שם טוב:** להנאתך. נכון?
- איגי:** ובמובן זה התייחסת אל הילד ואל עצמך כיצורים בדיוניים...
- שם טוב:** ספרותיים.
- איגי:** שאפשר לעצב אותם.
- שם טוב:** בעצם כמו יוצר המשתעשע בפרי דמיונו...
- איגי:** ואולי גם היה מישהו שהשפיע עליך...
- שם טוב:** זה תסס?
- (קרטוש המום. מנסה להתעשת)**
- שם טוב:** ידעת שאתה הולך אל הקליניקה של ד"ר פסחוב.
- איגי:** אבל המעשה נראה לך מוצדק...
- שם טוב:** נכון.
- איגי:** פיתול מחשבה של סיוט...
- שם טוב:** לא אמיתי.
- איגי:** הדמיון שיחק והזמן היה נזיל.
- שם טוב:** קדימה ואחורה. כרצונך.
- איגי:** עד לרגע בחדר השירותים של הקליניקה בו הזמן נעצר.
- שם טוב:** טרח!
- איגי:** כי אחרי הסירוס אי אפשר היה לחזור יותר בזמן.
- שם טוב:** הזמן הפך חד-כיווני.

איגי: ילד מסורס מעשה ידיך. ומכאן החלה ההתפכחות
והאבחנה הראשונה בין דמיון למציאות ומאז תחושת
האשמה...

שם טוב: התיאור נשמע לך סביר, קרטוש?

איגי: מאיר עיניים?

(ושניהם מחליפים את תנוחת רגליהם בבת אחת, בסימטריה. בירי משנה
את צורת שילוב ידיו. קרטוש מסתכל עליהם ברפיון, מנענע בראשו לשלילה
כמנסה לנער דבר מה בראשו. שם טוב מוציא כדור אדום מפיו)

איגי: דבר, מר בוזמן. אנחנו איתך.

שם טוב: ההתפכחות תמיד קשה. אנחנו כאן.

(קרטוש אינו מגיב)

איגי: ההתעוררות קשה לכולנו, מר בוזמן. לכולנו. כולנו בני
אדם.

איגי: אתה רוצה הוכחה שאנחנו כאן?

(קרטוש אינו מגיב)

שם טוב: הוא רוצה הוכחה.

איגי: אז נוכיח לו. קדימה.

שם טוב: קדימה לאן?

איגי: אליו. אל הסובייקט.

שם טוב: את מתכוונת - האובייקט.

איגי: הפעול.

שם טוב: הנפעל.

(והם קמים ביחד ממקומם, ניגשים אל קרטוש שמתכווץ בפחד עם
התקדמותם. גם בירי מצטרף)

איגי: שנוכיח קיום, מר בוזמן?

קרטוש: קניתי לו צעצועים... הוא צחק... שמח.

שם טוב: אין ברירה.

איגי: אנחנו לא רוצים להכאיב לך, מר בוזמן, אבל אתה בעצמך

אמרת שהכאב עשוי להיות הוכחה...

שם טוב: הוא אמר את זה?

(קרטוש מכווץ כולו בכסאו)

איגי: אין ברירה. לצבוט.

(בירי רוכן אל קרטוש וצובט אותו בכוח רב כל כך עד שקרטוש נופל מהכסא)

שם טוב: מספיק!

(ושלושתם עומדים מעל קרטוש ומתבוננים בו)

איגי: נמשיך בטיפול אחר כך.

(היא פונה אל בירי)

איגי: ושיהיה לבוש כמו שצריך. הוא נראה מגעיל.

בירי: כן, ד"ר שוברט.

(איגי ושם טוב נפנים ויוצאים לכיוון עומק הבמה תוך תנועות ריקוד קטנות בעכוזיהם. תנועות המזכירות את ריקודם הקודם, הקצר, ה"אפריקאי". בירי מרים את קרטוש חזרה לרגליו. מלביש לו את הג'קט)

שילר: היית אמין, קרטוש, אבל קצת יותר רגש והאמינות תקבל גם אקספרסיה. רגש בלי אקספרסיה שווה לתחת. ככה זה.

(קרטוש ממלמל משהו)

שילר: מה? מה? הם גמרו אותך, גמרו אותך? זה מה שאתה אומר? נו. אבל זה ייתן לך את האנרגיה הנכונה להמשך. הקהל צריך קו מתוח של סיפור, של קצב. הקו של הסיפור אתה רוצה שיבכו איתך או לא?

(קרטוש ממלמל עוד דבר מה)

שילר: תגביר את הקול, בוזמן. אי אפשר לשמוע אותך.

קרטוש: הבטחת...

שילר: מה הבטחתי? דבר ברור. מה הבטחתי?

קרטוש: הילד...

שילר: הילד מה?

קרטוש: אני צריך לבקש סליחה...

שילר: ברור. בטוח. ההופעה שלך היא בקשת הסליחה.

קרטוש: והוא ישיר...

שילר: הוא ישיר. השירה שלו תהיה התשובה. הוא יענה לך...
אתם תסגרו מעגל והסיפור יהיה שלם. אתה תפתח את
ההופעה והוא יסיים. זו תהיה חגיגה גדולה, אני מבטיח
לך. כולם כבר מחכים לך.

קרטוש: אני לא אדע מה להגיד.

שילר: אני אדאג לך. אתה תכיר כל מילה בטקסט. תחזור לעמוד
על הרגליים שלך. אתה על הפסים.

קרטוש: אנחנו יכולים...

שילר: על הבמה שלנו אנחנו יכולים הכול!... רואה את הבמה?
רואה בריכה? פיל? רוצה ים? ים? תנו לו ים!

(ובתגובה לקריאתו מואר ציור הים והרוח נושבת)

שילר: מוצא חן בעיניך, קרטוש? ... אתה מוכן? מוכן?

(והוא מרים ידו לעבר הזרקורים שעל התקרה)

שילר: אור! מוזיקה. מוזיקה!

25. ההופעה האחרונה - סוף העולם

(אור עולה על קידמת הבמה. מוזיקה חזקה נשמעת. ולדימיר דוהר החוצה עם המיתקן שלו. גידול הפרא הצמחי מתחיל לנוע. הרקדנית הופכת פניה אל הקהל ומתחילה לרקוד בתנופה, פרובוקטיבית מאוד, חלקה הקדמי חשוף כפי שהופיעה בפתיחה. בירי מסלק במהירות את כסאות הנוח. נותר הכסא שעליו ישב קרטוש בעת חקירת הפסיכולוגים. ולדימיר חוזר לבמה עם אקורדיון ומשתלב במוזיקה. איגי ושם טוב חוזרים לבמה, לבושים כפרפורמרים, רוקדים גם הם ריקוד אפריקאי. שם טוב מוציא כדורים מפיו ומשליך באוויר. המקרר שהתרומם כבר עם ההוראה הראשונה של שילר, מסתובב על ציר הכבל שעליו הוא תלוי ומהבהב באורותיו תוך שדלתותיו נפתחות ונסגרות. שילר הודף את קרטוש אל קידמת הבמה, תוחב בידיו מיקרופון. שילר מחווה אל עומק הבמה - להזמין את האורחים האחרונים. מעומק הבמה נכנסים עו"ד רוזן, ורד וביניהם הילד. האחרון לבוש בחליפת העננים שלו. פניו של הילד ושל שני מלווי קודרים. הם נותרים מעט מאחור שעה שקרטוש "נדחף" למקומו בקידמת הבמה. המוזיקה מסתיימת. האור מתמקד יותר בקרטוש ושילר שלצידו. קרטוש מסתכל בקהל זמן מה בשקט. דומה שאינו מסוגל לפתוח בדבריו. אבל שילר ממשיך לעודדו ללחוש לאוזנו שעה שקרטוש מסתכל בקהל)

קרטוש: יש ילד קטן... הוא ישיר לכם עכשיו... ילד קטן...

(והוא אינו מסוגל להמשיך. כיוון שכך, שילר מוביל אותו אל הכסא הבודד שאיש אינו יושב עליו. שילר לא הרחק ממנו, מסמן לילד. הילד מתקרב, האור עליו והוא מתחיל לשיר. זהו שיר שכבר השמיע. שירתו מרוכזת, צלולה. קרטוש מאזין תוך שהוא מעביר שוב ושוב יד על פניו. פעמיים בלבד מפנה הילד את פניו לעבר קרטוש ואז נדמה כי הוא שר אך ורק לו - "גלה רחמיך, כי בשרי מת ודמי שותת".)
(אפשר לסיים את ההצגה כאן ואפשר להמשיך בנוסח הבא:)) לקראת סוף השיר קרטוש קם ומתחיל לפרק את הכסא שעליו הוא יושב. שילר עדיין מתייחס לכך כחלק מההופעה, אף שאינו מבין את פשר מעשיו, מסמן בידי על רקתו כמרמז שקרטוש משוגע. קרטוש מנתק רגל של כסא. ניצב רגע בשקט עד ששירתו של הילד מגיעה לשיאה, והפעם ללא שבירה ושקט משתרר. אחרי רגע דממה שוב פורצת המוזיקה החזקה. הרקדנית חוזרת לרקוד והאחרים חוזרים לנוע, איש איש ותחומו. וקרטוש, בתוך המהומה החוגגת הזאת, נפנה אל שילר והולם בו ברגל הכסא. שילר נופל וקרטוש מכה בו שוב ושוב. באיחור שמים הנוכחים לב לכך, ומנתקים את קרטוש משילר, אף שהרקדנית ממשיכה כל העת בריקודה, כך שאי אפשר לדעת אם האירוע אינו אלא עוד חלק מהמופע. שילר שרוע ללא תנועה על הרצפה. דם באפן. אותה שעה כבר נעצרה כל התנועה על הבמה. האור מתמקד בשילר. איגי ושם טוב רוכנים מעליו. איגי נוגעת בדם שבאפו)

איגי: זה אמיתי? אמיתי?

(שם טוב מושך בכתפיו. מוציא כדור מפיו. ועוד כדור. ועוד כדור. חשכה יורדת על הבמה. המראות האחרונים הינם - עיניו "החיות" של הפיל והציור של הים שעל הקיר)

סוף